

Кој го турка ИСИС кон Скопје?
Специјална војна од Косово

Минхаузен од Струмица
Од многу лаги се расипа полиграфот

Самит ЕУ - Турција
Трговија со принципите на ЕУ

Република

бр. 170, година IV ■ петок, 4 декември 2015 година ■ цена: 50 денари

МЕДИУМИТЕ АЛИБИ ЗА КРАХОТ НА СДСМ

НАЈГОЛЕМ НЕПРИЈАТЕЛ НА ЗАЕВ Е ЗОРАН ЗАЕВ

Банкарите вратија со камата
И банките на удар на
неодговорни политичари

Божикни цркви традиции
Духовниот пост, суштина
на христијанството

republika.mk

Не чекај весџи
за да видиш шџо се случува
ИНТЕРНЕТ ТВ

Република
www.republika.mk

ВОВЕД

Најголем непријател на Заев е Зоран Заев

6

АКТУЕЛНО

Политичките ментори на Заев коваат
завера наместо програма

14

АКТУЕЛНО

Кој го „турка“ ИСИС кон Скопје?

17

ЕКОНОМИЈА

И банките на удар на СДСМ

18

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Роберт Поповски

22

СВЕТ

Купува ли Анкара нафта од
Исламската држава?

26

ЗДРАВЈЕ

Д-р Горан Николов, специјалист-
интернист и супспецијалист-кардиолог

32

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Круме Стефановски, театар на сенки
„Сенки и облаци“

38

ФУДБАЛ | ИНТЕРВЈУ

Наташа Андонова

54

Колумна

8

Трговија со принципите на ЕУ

11

Анализа

Минхаузен од Струмица го
расипа полиграфот

Тема на неделата

24

Духовниот пост, суштина на
христијанството

29

Репортажа

Градот под Шара ја негува
традицијата на преплетени
култури

**ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје**

бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**

Маркетинг:
**Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески**
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**

Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**

Редакција и соработници:

**Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска,
Јана Јосифовска, Бојан Момировски**

Колумнист: **Горан Момировски**

Лектори: **Анета Љубеvскиј, Тања Стевановска**

Фотографија: **Ѓорѓи Личовски, Александар Ивановски**

Графички дизајн: **Никса Георгиевски, Билјана Неделковска**

Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**

Испечатени примероци: **4.000**

Датум на печатење: **3 декември 2015**

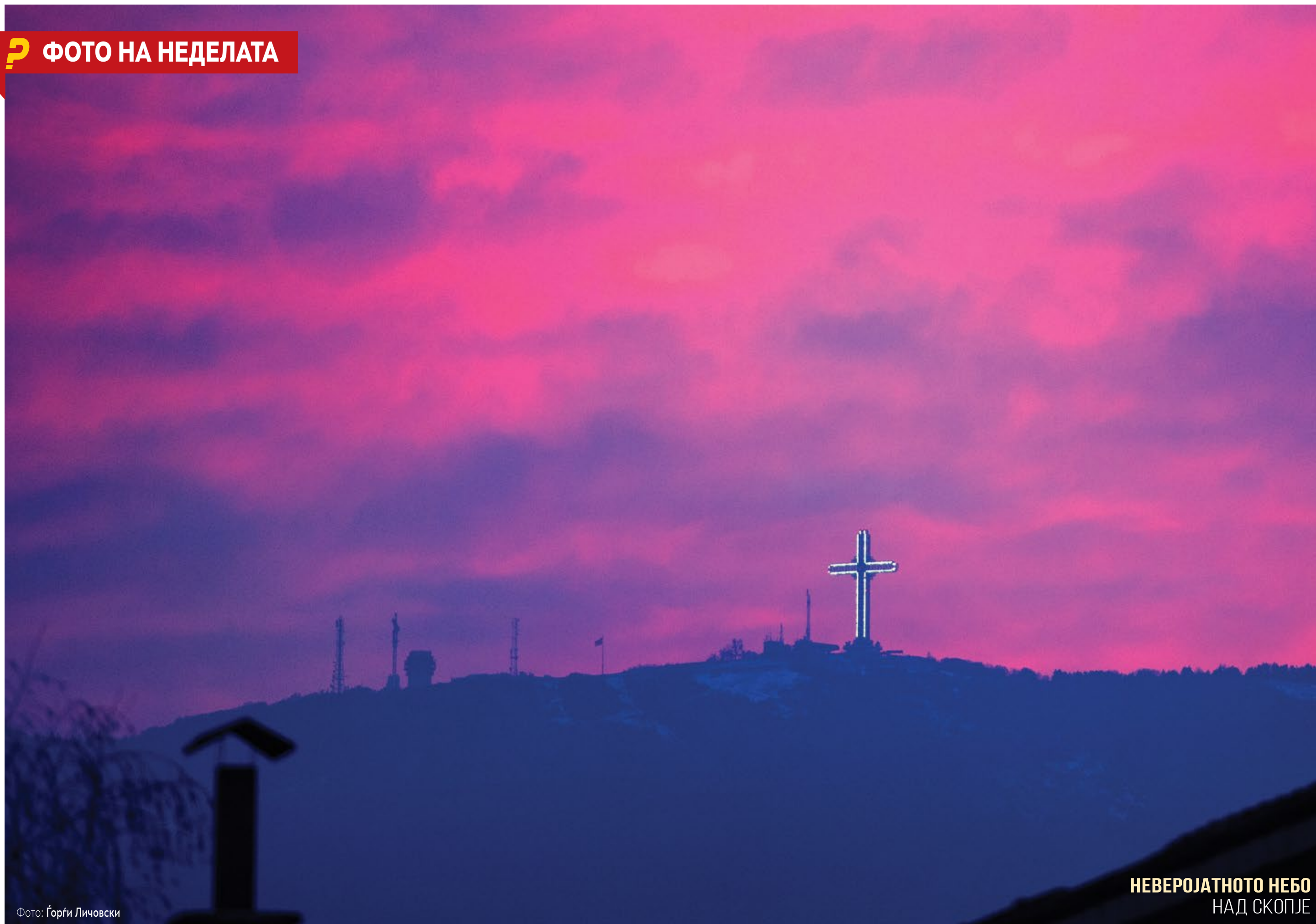

Фото: Ѓорѓи Личовски

НЕВЕРОЈАТНОТО НЕБО
НАД СКОПЈЕ

Најголемиот непријател на Заев е Зоран Заев

Ненад Мирчевски | главен и одговорен уредник

Лидерот на опозицијата Зоран Заев немал поголем политички непријател од медиумите („Сител“, „Канал 5“, „Алфа“, „Дневник“ и МРТ). За посредникот во преговорите, пак, Белиецот Ван Хауте, медиумите во Македонија требало да се регулираат врз основа на специјално измислени принципи за наши услови затоа што за Македонците овој пат не важат европските стандарди, а „слободата на говор“ ќе добие посебна дефиниција.

Господа, престанете да с*рете!

(Извинете за речникот, само користам дипломатски израз)

Барем еднаш имајте храброст да признаете пред македонскиот народ дека гајле ви е за реформите и за демократизацијата на државата колку што ви е гајле за ланскиот снег. Престанете да го понижувате народот со недоделкани тези и да го заплашувате со вулгарни изјави. Конечно, бидете мажи и признајте - единствена цел е да се урне владата и да се устоличат на власт овие карикатури што ја водат опозицијата. И Заев и „пријателите“ веќе се свесни дека немаат шанси да победат на изборите. Јасно е дека „бомбите“ не им обезбедија поддршка кај јавноста, па сега на ред за казна се граѓаните. Ако треба на сила ќе се воведат целосна диктатура, буквално прекопирана од Северна Кореја.

Господине Заев, тебе најголем политички непријател не ти се медиумите, туку Зоран Заев. Тој другиот

во тебе, кој се јавува половина час по секоја твоја изјава и те демантира до понижување. За твоја среќа, опериран си од срам, па не допира до тебе. Тоа не ти го кажуваат твоите домашни и странски советници затоа што дебело ги плакаш. Не ти го кажуваат ниту амбасадорите и другите „надворешни пријатели“ затоа што не можат да најдат друга ваква маскота. Школски пример.

Господине Заев, не постојат медиуми што можат од тебе да направат политичар почитуван од народот, макар да ангажираш и магионичари место новинари. И да ти помогнат пријателите во намерата да ги затвориш сите медиуми што не ти се допаѓаат, мислиш ли дека овие „професионалните“ финансирани од Сорос и од други странски фондови ќе успеат да те направат чесен и мудар? Не. Не дека не прават сè за да ти го задоволат егото, но во тие приказки веќе никој не верува. Тоа се гледа и од нивниот и од твојот рејтинг. Мислиш ли дека со прикривањето на твоите лаги и со манипулирањето на јавноста по твој вкус народот ќе те прифати како човек со „кичма“, кој работи за интересите на граѓаните, а не за нечији туѓи интереси од кои никој во државата нема корист? Секогаш ќе останеш Заев со „свиткана кичма“. Заев што се заканува дека ќе јаде живи луѓе. Заев што бесрамно бара едно евро за Вицето.

Одлуката да се објави војна на медиуми не е ништо друго туку израз на политичка некултура и немоќ. Да посочиш медиуми како „најголеми

политички непријатели“ и во исто време да тврдиш дека се бориш за слобода на говор е само по себе идиотски концепт, без разлика кој го смислил и кој сè е платен за да го брани... Оваа идиотска теза не можат да ја „продадат“ ниту вашите скапо платени медиумски перјаници, ниту странските пријатели. Најмалку Белиецот, кој, се чини, го има истиот синдром на Заев за „себедеменатирање“.

Прво го правдваше уникатното решение за медиумите со специфичниот менталитет на Македонците, а потоа тврдеше дека договорот предвидува да се спроведат европски стандарди. Сигурно мисли на двојните стандарди?

Кога пред две недели пишував дека Заев и раководството на СДСМ и по девет години опозиција сè уште продаваат магла за некаква медиумска слобода, не ни помислував дека ќе си дозволат на ваков аматерски начин да си пукаат в нога со отворен повик за лов на медиумски вештерки. Но, со партија што го има Заев за лидер, сè е можно.

РАЗБРА ЛИ КОНЕЧНО БРИСЕЛ СО КОГО СИ ИМАМЕ РАБОТА?

Веста пренесена од влијателниот весник „Фајненшл тајмс“ дека Грција се соочува со исклучување од Шенген, може да биде знак дека Брисел конечно поверува во информациите дека Атина не може (или не сака) да ги контролира своите граници. И покрај тоа што Македонија неколку години на претставници на ЕУ им пренесуваше дека грчките власти не само што спречуваат, туку и помагаат трансфер на бегалци кон Брисел, Париз и Берлин, вистината дури сега излегува на виделина.

Како и во многу други случаи, ЕУ ги отфрла тврдењата на Македонија и ѝ верува на својата членка, а дури потоа, откако самата Унија ќе се најде погодена, тврдењата на Македонија стануваат релевантни. Да не се случат нападите во Париз и заканите во Брисел и Берлин, по што се откри дека двајца од напаѓачите влегле во ЕУ преку грчка територија, Македонија, веројатно, и понатаму ќе останеше сама во апелите Грција да се однесува

одговорно и да ја контролира својата граница. Најавата дека ЕУ навистина ќе ја исклучи Грција е малку веројатна, но таа може да доведе до запирање или до намалување на нелегалната и неконтролирана миграција преку тајни канали од грчка територија и до профункционирање на договорот за реадмисија меѓу Грција и Турција, со што може да се намали приливот на мигранти по така наречената Балканска маршрута. На потег е ЕУ. Дали Грција, како и обично, ќе помине само со вербална воспитна порака или, конечно, земјата ќе биде казнета за своето неодговорно однесување од кое штета имаат и Македонија и целата ЕУ? По аналогија на нештата, и прашањето за името меѓу двете земји може да биде ставено реално на дневен ред само доколку исходот од него директно ги засегне ЕУ или НАТО, нешто што досега не се случи, иако Македонија на своја страна ги има пресудата од светскиот суд во Хаг и меѓународното право. ■

КЕМБРИЦ, КОРНЕЛ, КОСОВО, ПЈОНГ ЈАНГ

Додека Македонија преведува книги од светски автори и воведува училишни наставни програми според принципите на светските водечки универзитети, на осумдесет километри од Скопје, во главниот град на милениците на ЕУ и на САД, се случува класично воведување на милитаристичка култура меѓу најмладите.

Не само што ниту еден косовски политичар или странски дипломат не го осуди видеото што го објавија (и тоа со голема доза на задоволство) медиумите во Косово, туку многу јавни личности го поздравиле преку социјалните мрежи. На видеото се гледа како деца на возраст од не повеќе од седум години, облечени во воени униформи, маршираат по улиците на Приштина, а в раце имаат пластично оружје. Дури дел од возрасните кои, исто така, се облечени во воени униформи и носат оружје, ги тераат децата да глумат дека пукаат во воздух. Во општата радост на присутните, никој не помислува дека деца воспитани да имаат култ кон оружје, еден ден, кога ќе пораснат, ќе сакаат истото да го употребат за политички, етнички или за економски причини.

И во Македонија ниту една од албанските јавни личности кои секогаш имаат коментар за други поводи, не го осудија овој чин кој најмногу прилега на ситуацијата во Северна Кореја. Минатите неколку години во Македонија загинаа десетина луѓе само како резултат на пукање на свадби. ■

ИСЛАМСКА ДРЖАВА КАКО ПРЕДУСЛОВ ЗА ВЛЕЗ ВО ЕУ

Европската унија на својот последен самит минатата недела во „окупираниот“ Брисел на турскиот премиер Ахмет Давутоглу и на неговата земја им понуди три милијарди евра за да ги врати тие емигранти што дошле во ЕУ од таму, а не бегаат од војна, и да спречи бегалците да доаѓаат во ЕУ од турска територија. Иако, според заклучоците на самитот, реално немаше голем напредок во процесот на евроинтеграција, членките на ЕУ (иако тоа беше најавено пред самитот) на сите други земји во југоисточна Европа им порачаа дека критериумите од Копенхаген важат само ако земјата-кандидат располага со некаква вредност со која може да се тргува. Пораката е јасна и срамна, без стока за купи - продај евроинтеграциите се мртви

Пишува |
Горан Момирски

Соочена со стравот од нови бегалци и со пораст на популарноста на европската десница, ЕУ почна да личи на слон во продавница за стакло. Во отсуство на заедничка политика за бегалците, Брисел се потпира на Турција, која може да се смета за сериозен партнер, но со оглед на досегашните искуства и сосотојби, никој, па ниту Ердоган и Давутоглу, не може да им гарантира на Европееците дека ризичниот план, сигурно, ќе успее. Всушност, и турскиот претседател самиот, на прес-конференција, кажа дека не може да го гарантира тоа на што се надева ЕУ.

Според договорот, Турција, која во моментов нема валиден договор со ЕУ за реадмисија, односно за враќање на бегалците на нејзина територија доколку се веќе пристигнати на европска територија, од средината на следната година ќе ја блокира маршрутата

преку која бегалците заминуват прво во Грција, а потоа и во ЕУ. Покрај тоа, Анкара се обврзува да го подобри статусот на околу два милиона бегалци на своја територија (околу 1,7 милион од нив се од Сирија) и со тоа да ги мотивира да останат во земјата. Ако се тргне од финансиските аспекти на проблемот, трите милијарди евра, колку што ќе ѝ даде почетно ЕУ на Турција за оваа намена, не се доволни ниту за основните потреби на бегалците, сместување, храна, вода, хигиена, а не, пак, за образование или за какво било ниво на интеграција во земјата. Простата математика вели дека ако парите стигнат до секој бегалец директно, тие би добиле по околу 1.500 евра годишно, што не е занемарлива сума, но е минимална ако треба да се плаќаат наставници за стотината илјади сиирски деца, ако треба да се градат училишта, ако треба да се градат цврсти градби или, пак, да се вработуваат работоспособните Сиријци на кои сè уште не им е дозволено да работат во Турција.

ТУРЦИЈА ОД НЕСТАБИЛЕН ПАРТНЕР ДО ПАРТНЕР ЗА СТАБИЛИЗИРАЊЕ НА ЕУ

Апсурдно, но вистинито, практично, земјата што со децении е обвинувана од Брисел дека не е ниту политички ниту економски стабилна на ниво потребно за влез во ЕУ, сега е единствениот фактор што може да ја стабилизира разнишаната европска политичка номенклатура. Анкара сега е во позиција со својата акција да ги спасува владите во неколку држави во кои, поради бегалците, би можеле на власт да дојдат радикални десничарски партии или умерените политички сили да ја загубат својата моќ.

Турција е официјален кандидат за членство во ЕУ од 1999 година, а европските амбиции на земјата датираат од договорите со Анкара од 1963 година. Нејзината улога на кандидат за член со блокирани преговори ќе траеше со години, можеби, со децении доколку во моментов немаше среќа во несреќа на своја територија да вдоми повеќе од два милиона сиирски бегалци, кои од турска територија, преку Грција и балканската маршрута, заминуваат за ЕУ, најчесто во Германија. Со тоа официјална Анкара доби вредност со која може да тргува со европските бирократи.

Истите луѓе што со години и со децении тврдат дека Турција не е зрела за вистински преговори за членство во ЕУ и за слободен проток на луѓе, идеи и на капитал од Турција во ЕУ и обратно, сега поради стравот од бегалците се премислија и почнаа оваа земја да ја гледаат како „своја“ и така

ќе биде сè додека Турција успева да ги блокира бегалците на своја територија и додека го прекинува бранот емигранти од Сирија, Ирак и од Авганистан во ЕУ. Дури ни фактот што на два дена пред самитот во Турција беа уапсени двајца новинари, што во ЕУ се сметаше за грев поради кој не

СИРИЈЦИТЕ НЕ СЕ САМИ, ЕКОНОМСКИТЕ ЕМИГРАНТИ НЕМА ДА ЗАПРАТ

Во видеорепортажа на интернет-изданието на магазинот „Шпигел“ направена на македонско-грчката граница по воведувањето на новите правила со кои се пропуштаат само бегалци од Сирија, Ирак и од Авганистан, економските емигранти побараа помош од Ангела Меркел.

Тие од германската канцеларка со скандирање замолуваат да ја отвори границата меѓу Грција и Македонија, откако официјално Скопје реши да не пропушта луѓе од земји во кои нема војна и кои во Европа заминуваат само од економски причини.

Еден од соговорниците на репортерката на „Шпигел“ вели дека доаѓа од Ма-

роко и дека има 50 проценти можност да добие азил во Европската унија. Тој признава дека сака да ја види Германија затоа што неговата земја Мароко е убава држава, но дека таму нема работа за него.

Бегалецот од Марко раскажува дека најстрашните моменти во животот ги имал на границата меѓу Турција и Грција, која ја минал за четири часа со чамец. Бегалците знаат дека наскоро ќе падне снег и дека никој нема да може да остане во привремениот камп на грчката страна од границата, но сè уште очекуваат блокадата да запре и тие да продолжат кон Европската унија каде што се надеваат дека ќе можат да формираат семејства.

ТУРЦИЈА НЕ МОЖЕ ДА ГИ ЗАПРЕ БЕГАЛЦИТЕ

Една од грешките на Европската унија со последниот план со Турција е неможност целосно да се контролираат двата милиона бегалци на нејзина територија. И покрај ветувањата дека земјата ќе направи сè што може, објективно е дека Турција, и покрај желбата да ја искористи пригодата и за една година да направи повеќе од што направи во претходните 30 години во евроинтеграциите, нема капацитет да ги стави под контрола сите бегалци што се или ќе дојдат на нејзина територија. Иако дел од нив се сместени во кампови од каде што не можат да излезат без посебни дозволи, неверојатно е дека илјадници, можеби десетици илјади луѓе повторно ќе можат да платат шверцери што за две до три илјади евра ќе ги пренесат во Грција од каде што преку диви премини можат да стигнат на територија на ЕУ. Против бизнисот со шверц на луѓе, кој годишно тежи најмалку 10 милијарди евра само во овој дел на Европа, не можат да се борат ниту земјите од најсовршениот шенгенски систем за контрола на границите, а не, пак, една Турција, која во моментов има уште неколку други големи проблеми покрај Сирија, Русија и курдското прашање.

може да се отвораат нови поглавја во преговорите за членство, не го наруши планот на Брисел да ѝ прости на Турција за сè, само за да го реши проблемот со бегалците. Иако, според заклучоците, нема голем пробив во преговорите (договорено е отворање на само едно поглавје) ЕУ призна дека проширувањето е на дневен ред само кога е тоа од интерес за ЕУ, а не и за земјите-кандидати и со тоа направи огромна штета за земјите како Македонија, каде што дополнително ќе предизвика разочарување од прашањето за евроинтеграција.

Затоа сега не треба да се исклучи дека и другите лидери на земјите што не се дел од ЕУ ќе почнат да размислуваат како Ердоган и Давутоглу, кои успеаја да ја искористат актуелната состојба на Блискиот Исток и со индиректна помош од Исламска држава и од режимот на Асад, поради кои од Сирија се иселија најмалку четири милиони луѓе, да се приближат до досега тешко достапната европска порта. ■

MAGENTA 1 BUSINESS

НАЈДОБРОТО ЗА ВАШИОТ БИЗНИС ПО СУПЕР ЦЕНА

НАЈДОБРАТА КОМУНИКАЦИЈА, НАЈБРЗИОТ ИНТЕРНЕТ И СУПЕРИОРНИ CLOUD УСЛУГИ ВО ЕДЕН ПАКЕТ

Со **Magenta 1 Business** добивате:

- ✓ Најмалку 2 мобилни линии со неограничени разговори;
- ✓ 4G мобилен интернет;
- ✓ Најбрз неограничен интернет за вашата канцеларија;
- ✓ Неограничена фиксна комуникација;
- ✓ Суперioresни Cloud услуги;
- ✓ Супер смартфони по повластени цени.

Дополнително, одберете ја најдобрата дигитална телевизија MaxTV со повеќе од 80 ТВ канали, по супер цена за 199 ден. месечно.

Дознајте повеќе на telekom.mk, на 120 или во најблиската Телеком продавница.

Цената е без вклучен ДДВ.

СПОДЕЛИ ДОЖИВУВАЊА

АНАЛИЗА

ЛИДЕРОТ ШТО ГИ РАСИПА ПОЛИГРАФИТЕ

НА ЛАГАТА И СЕ КУСИ НОЗЕТЕ, А НА „СПАСИТЕЛОТ“ РЕЈТИНГОТ...

Како ќе познаете дека опозицискиот челник лаже? Многу едноставно – му се мрдаат усните. Оваа општествена дијагноза за лидерот на македонската опозиција се наметна многу природно, а уште поневино е што тој самиот си ја побара. Со боринче... Излажа и во Љубљана, а пред тоа беше Тел Авив. Во СДСМ се шегуваат дека советниците му го зеле и му скриле пасошот. За секој случај, превентивно...

Пишува:
Љубчо Цвеџановски

Неговите „непријатели“, како што тој ги нарекува новинарите, не мораа да се мачат за да му го наметнат ореолот на пишман-политичар. Други ќе речат и лажго, нели. Невино и природно се намести самиот. Исто како што и компјутерците што работат во „непријателските“ медиуми не мораат да се мачат за да прават фотомонтажи на опозиционерот - секојдневна дејност и мака на Соросовите чеда и гласници за владините претставници. За жал на Заев и, воедно, за голема радост на графичките дизајнери,

тој е непресушен извор на мотиви и лик кој постојано во јавноста извезува лошо наместена фацијална експресија. Не е виновен човекот што не може да ја скрие маката во која се наоѓа и невремето што го снашло, ќе речат потсмешливите душегрижници, а другите ќе искомментираат дека изразот открива дека во грдата политичка констелација, сепак, го наместиле. Па дури и во моментот кога ќе ги искористите сите збунети фотографии на лидерот за илустрација, немате

проблем. Секогаш ви остануваат десетте резервни ликови што ревносниот струмичанец ги одигра на родниот карневал. А изборот е голем, исто како и лагите. Дракула, Оган, Султан, Самурај и што ли не друго. Сериозен политичар не би си дозволил ваков луксуз, но кој мислел дека ќе дотурка дотука? Ни тој самиот, веројатно.

Адолф Хитлер, човекот чии услуги СДСМ ги користи и по цели седумдесет години, или подобро кажано,

услугите и делата на неговиот стра-тег и создател на „Големата лага“ - Гебелс, пред осумдесет години има речено: **„Сериозен политичар не смее да си дозволи да биде снисмен ни во пењоар“**. За жал, современите македонски корисници на Гебелсовите изуми не прочитале ништо повеќе од рецептот за создавање на големата лага. А ни неа не ја разбрале, особено поради ана-хроноста и несоодветствувањето со денешното време и услови. И така, народот ги прочита, пак... А сосема случајно, неговата балажа и би-тка со „непријателските“ медиуми, банки и сè што дише и размислува поинаку од нив во земјава, уште првиот ден наиде на споредба со Хитлеровата налудничав реакција по падот на Берлин?!

■ ЗОШТО СОПАРТИЈЦИТЕ МУ ГО СКРИЛЕ ПАСОШОТ НА ЛИДЕРОТ?

„Во денешно време, сè е сменето. Сега, луѓето сериозно ги сфаќаат комичарите, а им се смеат на политичарите“. Проблемот со оваа мисла на комичарот Вил Роџерс е што е стара еден век, а по сила на приликите сега во Македонија ја воскресна токму опозицискиот лидер и комичар, кој нема-нема, па ќе излаже и истресе некоја зелена. За забава на народните маси, не од фројдовскиот комплекс, нели. Ширењето на лепезата лаги и постојаното самодемантирање, буквално, стана секојдневје и знак на препознавање на политичарот кој во помалку од девет месеци кажа дузина тешки лаги. Да не зборуваме и за лапсусите по кои беше познат - за повеќето татковци, за картелите во Јужна Африка, за преименувањето прв македонски роман, за нуспроизводот наречен избори и многу, многу други црни бисери. Во поново време, лапсусите заминаа во заднина на неговиот израз, слично како и постојаната нарцисоидна употреба на трето лице еднина за себе, која, сепак, не може а да не ја искористи по максимум второто прашање на интервју или на прес-конференција.

Народот, пак, веќе наизуст ги знае неговите лаги за непознавањето на Верушевски, немањето средби со премиерот Груевски, изворот на снимените разговори кој за еден ден мина три адреси. Се секаваат и дека Мијалков и Груевски ги немаше, дека биле нарачателите, па се изнаслушавме нивни разговори со претходен наратив на муртинскиот спасител. Тука е и фамозната бројка на истите тие разговори, која варираше според потребите, но и балажата со „пукањето на бомбите“ која требаше да трае 45 дена, а заврши по шест месеци. И владата „издржа“ 14 месеци наместо да падне за три дена. Падна само рејтингот на Заев, од, и онака, минорните седум на уште помали пет проценти.

Да, факт е и дека при секое интервју паѓаше и нова лага и лапсус-лингва, но најлошата приказна испадна Израел, барем до одењето во Словенија. Тогаш лажеше за меѓудржавни односи, а го демантираше токму Израел. Трипати. Најновата шега во седиштето на СДСМ е дека пасошот не му го одзела власта, поради „Пуч“ и случајот со мито, туку дека токму неговите советници (и српски и македонски) му го одзеле и му го скриле пасошот за да не му падне на ум случајно повторно да замине некаде и да тресе уште некоја глупост, која потоа тие ќе мораат да ја демантираат и да ја ублажуваат. Другата шега е дека сопартијците се откажале од идејата за користење полиграф додека тој зборува со нив, за внатрешна употреба. Ќе требало секојдневно да ги менуваат светилките и сирената, а парите сега се насочени кон избори...

■ ЗАЕВИОТ ПРИНЦИП: ПУ-ПУ, НЕ ВАЖИ...

Најновата небулоза е можеби и најболна, барем од македонска, национална гледна точка. Заев, неговите сопартијци и „професионалните“ медиуми заеднички го одиграа антинационалното „кумановско“ оро во кое играа на картата на предизвикување меѓунационални проблеми и дилеми кај народот. Бескрупулозната шема започна уште дента, во екот на полици-ската акција во која загинаа осум припадници на безбедносните сили. И додека тие гинеа за Македонија, опозициските професионалци извествуваа за непостоечки цивилни жртви. Накусо, на оро то се приклучи и Американската амбасада со небулозно соопштение за истото, за кое никогаш не ѝ се извинија на македонската јавност, исто како и медиумите спонзорирани од нивниот „филантроп“ Сорос. Приказната, пак, на Заев и Диво насеље е можеби и најконтроверзната домашна политичка приказна. Во оваа опозициска драма на апсурдот, во која во истиот момент со кумановската терористичка сага, граѓаните се прашуваа дали Заев ќе ги прекине „бомбите“ денеска, утре, а можеби и вчера, социјал-демократскиот челник ја одигра најантинационалната улога во, и онака, контроверзната кариера.

На вториот ден жалост, истиот тој лидер насмеан се фотографираше со жителите на Диво насеље. Тој ден, Македонија тагуваше по своите осум сина, а тој се смееше на фотографиите?! Токму Јохан Тарчуловски му порача дека и Шеќеринска била поголем маж од него. Неколку дена подоцна изјави дека акцијата била фингирана, а мотивите за ваквите изјави ги обелодени во интервју-

то за косовската РТК, каде што со небулозните ветувања, меѓу редови, обелодени дека се подготвени и на федерализација, сè само за да ја добијат поддршката на ДУИ. Приказната за наводната фингираност СДСМ и лидерот ја склопија во рамки на останатите делови на големата лага. Така и

стоеше заедно со наративот на лагите за Смиљковското Езеро, за Младенов, за Велија и за Љубе. Го искористија перфидно буквално секој простор за извртување и за создавање страв од „режимот“. Чувствата на роднините на вмешаните во случаите, очигледно, некому не му се битни.

■ ЉУБЉАНА ГО „ОТВОРИ“ ЛИДЕРОТ

Лидерот, чие хоби очигледно е кажување голема лага и нејзино самодемантирање под влијание на фројдовскиот комплекс, издржа да не ја издаде кумановската лага до пред една недела. Пукна и го „отвори“ посетата на Љубљана по покана на контроверзниот институт ИФИМЕС, познат по местето анкети по нарачка. Таму, Заев си призна дека Диво насеље бил терористички акт, кој го спореди со случувањата во Париз. Изнесе и податоци дека на страната на терористите во Куманово дејствувале повратници од Сирија. Призна и се закопа.

Чинот, можеби, и немаше да биде толку невообичаен и чуден доколку ова не се случеше на трибина организирана токму од ИФИМЕС, институт кој според тиражниот љубљански „Репортер“ поради своите происламистички ставови е под опсервација на Словенчката контраразузнавачка безбедносна агенција?! Особено најизвиканите двајца челници. Во превод, Заев, грешејќи по навика и по неинформираниост, кај своите происламистички домаќини ги напаѓаше исламистите и, конечно, ја кажа „Вистината за Македонија“. А таа вистина е многу едноставна и кажува дека опозицијата форсира и промовира една голема лага за државата и за состојбите во неа. Концептот им го руши, кој друг, ако не Заев, на кој одвреме-навреме ќе му

се испушти и „не сакајќи“ ќе ја каже „вистинската“ вистина, не онаа фингираната и создадена во седиштето на СДСМ или во белградската солена платена агенција.

Но, опозициската бурлеска не заврши овде. Продолжи во Скопје, каде што неколку дена по налетот на искреност, лидерот се премисли и по навика, повторно се исправи и се самодемантираше. По востановениот и љубен принцип кој веќе го доби неговото име – „Заев принцип“ или „пу-пу, не важи“, тој си кажа дека се враќа на ставот за наводната местенка. Сепак, самодемантот падна во сенка на неговата новоотворена војна со медиумите, новинарите, банките и што ли не. Разочарувањето од неуспехот на блокадата на пензиите, го „отвори“ СДСМ, кој повторно, како и секогаш, вината ја виде во сите и во сè, освен во себе. Во паника од експресното укинување на ветото на Кире Наумов и од пропаста на новата агенда која требаше да удри со нова лага за наводната лоша економска состојба, сектор и сегмент кој, најверојатно, токму Србите го оцениле како најлоша точка на СДСМ, а најсилен факт на владејачката партија. Сепак, прашање на време е кога Заев ќе го признае и ова, бидејќи, според Фројд, лапсус-лингвата има просто објаснување: **Она што го носите и го потиснувате во себе, едноставно излегува од вас**. Во Љубљана, во Тел Авив, во Брисел, во Скопје...

■ СТАНКОВСКИ: СТРУМИЧКИОТ МИНХАУЗЕН ИМА ИДНИНА КАКО КЛОВН ВО ЦИРКУС

Шефот на опозицијата е личност на која повеќе ѝ прилега да биде директор на некој циркус што се занимава со забава за идиоти, вели уметникот и колумнист, Ацо Станковски. Тоа не би бил циркус со искусни артисти и со автентични животни дресираност според принципите на бестијанството, потенцира тој, туку со човечки суштества чии ментални и душевни структури се окупираани од демонски сили, што произлегува од изгубените заштитни механизми на духот – отсуство на морал, отсуство на естетика, отсуство на вистинољубивост и огромна, речиси сверска страст за власт.

СТАНКОВСКИ: Неговото ноторно и патолошко лажење говори дека тој нема само општествен проблем, туку дека се работи за некаква душевна состојба која цело време била вешто прикривана. Таков човек, секако, не само што не може да претендира за политичка функција, туку не треба ни да помисли да се занимава со политика.

Ние сме хумано општество и доколку сака, овој струмички Минхаузен може да најде место во другите сфери на општествено дејствување, како што е, на пример, индустријата за забава, како клоун во циркус или како стенд-ап комичар во локалните, комуњарски кафеани.

Македонскиот народ веќе дефинитивно проникна во неговата лажовна и шизофренична структура. Поради сите негови лаги и деструкција, очекувам тој и неговата партија да бидат жестоко казнети од истиот тој македонски народ на изборите што треба да се одржат во април, секако, доколку се одржат. ■

Еден од главните политички ментори на Зоран Заев, односно човекот со огромно влијание на политичките дејствувања на лидерот на СДСМ, Љубомир Фрчкоски, си замислува како на ВМРО-ДПМНЕ ќе му скрателе 150.000 гласови. Или дека ќе добиеле барем еднаков број мандати во идниот пратенички состав. Или дека меѓународната заедница ќе го уапси цело раководство на ВМРО-ДПМНЕ. Или, во најлош случај, и да не освојат доволно гласови, со широка коалиција ќе формираат влада за „културна девмроизација“. Сè, само не легитимно освојување власт

ПОЛИТИЧКИТЕ МЕНТОРИ КОВААТ ЗАГОВОР МЕСТО ПРОГРАМА

Пишува |
Наум Сџоилковски

СДСМ СО ПЛАН ДА ГИ ИЗИГРА ИЗБОРИТЕ

СДСМ е партија што не признава пораз. Или и кога признава, народот греша. Но тоа, однаутре, гледано од седиштето со адреса на улица „Павел Шатев“ во Скопје, е производ на „културна вброизација“. Творец на таквата перцепција во СДСМ е Љубомир Данаилов Фрчкоски. Не е тајна дека тој има огромно влијание врз политичките зафати и ставови на Зоран Заев, кои, пак, и покрај сите напори на домашни и „зајмени“ стручњаци за односи со јавноста, го урнисаа рејтингот на партијата.

Самољубието на Фрчкоски, исто така, не е непознато за јавноста. И токму тоа самољубие неодамна ги откри сите политички стратегии во услови кога на сите, и во СДСМ, и на нивните „пријатели од страна“, па дури и нему, им е јасно дека опозицијата нема ниту теоретски шанси да ги добијат изборите во април. „ВМРО-ДПМНЕ и натаму ќе биде најсилната партија“, констатираше креаторот на опозициската политика.

■ ВИЗИЈА 1 Поништување на 150.000 гласови

СДСМ „спие на тоа уво“ дека ќе успее да одземе 150.000 гласови од контото на ВМРО-ДПМНЕ. Фрчкоски тоа го пресметал со калкулирање на сите досегашни моменти и празни обвинувања за изборните порази - од лажни документи до починати лица на изборниот список.

Тоа што е страшно во тие негови „посакувани замисли“, како што ги нарекува, е дека сè е во игра, само да се освои власта не почитувајќи ја волјата на граѓаните. Очекувањата, дури и за некаква издначеност во освоените мандати, сепак е маркетиншки трик, но не поради веќе објавените анкети на реномираните агенции, туку по анализата на рејтингот по анкетата што ја нарача СДСМ. Затоа од изборните платформи опозицијата не споменува ниту „п“ од програма, а од „визиите...“ останаа да се потпираат само на тие на менторите како Фрчкоски.

Прочистена од сите навреди и небулози, програмата, односно проектот како да се заземе власта во Македонија, според менторот на СДСМ, Фрчкоски, изгледа вака:

- Прво се лажните лични карти, со кои се гласа повеќекратно. Потоа е гласањето на умрените и фалсификуваните или дополнети во списоците. И трето е општата логистика на заплашување... Тоа се 10-ина мандати помалку од сега. Но сè уште би била најсилната партија.

■ ВИЗИЈА 2 Да се притвори „фамилијата“

Стратегијата на СДСМ, сега, со ваков рејтинг, кој гарантира нов изборен пораз, се темели само на специјалната обвинителка. Тоа што Фрчкоски го заговара и го храни СДСМ однаутре, како што јавно истакнува, е Катица Јанева „да извлече едно пет чисти случаи“.

- Тоа што е многу важно во таа приказна е обвинителката која, има едно пет чисти случаја, да ги извлече без голема врева и без голем метеж во декември... Обвинувањата мора да ги симнат од пиедесталот премиерот и братучед му прво - ПО МОЈ ВКУС (нагласува Фрчкоски)- тие најдиректно може да влијаат на сведоците, тоа би требало да биде заедно со притвор, заедно со таа целосна процедура за тоа. Не знам како обвинителката ќе го изведе тоа - посочува креаторот Фрчкоски.

- Чекор по чекор. Прво обвиненијата. По мој вкус. Ќе се побараат 20 специјалци од МВР, да си ги соберат луѓето пред истражен судија да дадат изјава. Некои од нив, ако можат, а клучно може да влијаат на сведоци, треба да одат во притвор. Не битно е дал бил премиер, ова, тоа - си повтори Фрчкоски.

■ ВИЗИЈА 3 Меѓународната заедница нема да дозволи

Ниту Фрчкоски ниту СДСМ не би биле тоа што се да не се потпираат на меѓународната заедница место на народот. Опозицијата се подгрева дека по „масивната интервенција на странците“, и со ваков пад на поддршката кај гласачите, особено меѓу своите, таа ќе влета со инсталирање на СДСМ на власт. По секоја цена.

- Сега, (дипломатите) да влезат со тој ангажман и да излезат со празни раце?... Ако гледате, ниеден договор немаше да оди без некој да пресече и тоа така ќе оди до крај. Да го пуштат сега да излезе, на крај тоа би бил целосен колапс на нивниот ангажман, тие немаат таква намера - ги реди Фрчкоски своите заговори како да се освои власта.

Ова, пак, е тесно поврзано со четвртата визија како да се дојде до власта:

■ ВИЗИЈА 4 Создавање коалиција без ВМРО-ДПМНЕ

Коалиција на власт прави тој што може, а не тој што добил два-три пратеника повеќе, ги подучува Фрчкоски во СДСМ, веројатно потпирајќи се на искуството од раните деведесетти години на минатиот век.

- Така, целата приказна оди кон тоа да се формира поголема коалиција, дали ќе биде со победничката СДСМ, дали со СДСМ со сличен број на гласови со ВМРО-ДПМНЕ, важно со еден поголем блок партии, што е добро...

- Целата оваа комбинација не се прави за вмовците да останат на власт, туку за да заврши оваа наша голгота и нашата диктатура - заклучува Фрчкоски.

ЕСАП БЕЗ МЕАНЦИЈА

Свесни за рејтингот, свесни за поддршката што ја ужива ВМРО-ДПМНЕ, свесни за одвоеноста од народот и веќе познатиот резултат од изборите дури и на четири месеци пред почетокот на официјалната кампања, СДСМ повторно се потпира на ставовите и на предвидувањата на Фрчкоски.

СДСМ и никогаш не го гледал народот како фактор за донесување политички одлуки во државата. Ниту за создавањето политичка платформа. Нели, народот е во право дури и кога греша. Потпирајќи се на ментори како Фрчкоски, во СДСМ сè уште сметаат дека нивните главни ривали, тие што 10 (и со букви ДЕСЕТ) години не може да ги симнат од власт, не би можеле да „извлечат три автобуси поддржувачи“!?

Ако се спореди тоа што го заговара СДСМ преку Фрчкоски, ВМРО-ДПМНЕ на последните пребројувања имаше повеќе од 200.000 гласови разлика. На последниот митинг за поддршка на ВМРО-ДПМНЕ се собраа 100.000 граѓани-гласачи.

Не беше многу потребно за граѓаните да се потсетат на времето на владеење на СДСМ. Само за десетина дена во фотелјата на техничкиот помошник-министер во секторот финансии, цела држава стана на нозе поради законите за повторно доцнење на пензиите, платите, надоместоците.

Истовремено, лидерот на СДСМ, штитеникот на Фрчкоски, во само еден ден влезе во конфликт со банкарскиот сектор, со медиумите, со јавноста. Не треба многу за потсетување каква политика креираше СДСМ кога, како и сега, ја силуваше демократската волја и ја преземаше власта.

Иако Фрчкоски заговара дека ќе е потребен долг период за „лекување“, Македонија се лекува веќе цела деценија. И во тој период сите изборни порази на СДСМ, на сите нивоа, поминаа без нормално, демократско прифаќање на изборната волја на граѓаните. Затоа, излишно е да се коментираат зборовите на Љ.Д. Фрчкоски, министер во времето на ТАТ, атентат врз претседател на држава, полициско тепање во Гостивар, шверц, криминална приватизација, поставување стотици судии во еден ден, наложувања на медиумите да ја оцрнуваат ВМРО-ДПМНЕ како непријател на народот, дека „елементарно сме заборавиле како функционира...“

- ...Не е само промена на власта, не е само нормални луѓе да дојдат во политиката, нормално да владеат, кога ќе загубат да одат во опозиција, кога ќе победат да дојдат на власт, воспитано, да не крадат, да не малтретираат судии, најнормално, елементарна работа... - раскажува Фрчкоски приказни.

Времето на Фрчкоски и на неговите „проекти“ е далеку во историјата. Време е и СДСМ, по новиот изборен пораз, и него да го затворат како непродуктивен „проект“. И елементарно да се вратат на работа на пишување „визија“. ■

Обојте повеќе.

Семејството JUPOL денес има голем број на производи, за сите желби и потреби на корисниците. Сите бои од семејството JUPOL се на водена основа, не штетни по здравјето и околината, едноставни се за употреба и одржување. Се гордеат со бројните признанија од потрошувачите и стручната јавност: Trusted Brand, Производ на годината 2014 и Best Buy Award.

тел. 02/ 2464 -902
e-mail: vel.office@t-home.mk

www.velkoski.mk

СПЕЦИЈАЛНА ВОЈНА ИЛИ СОСЕДСКА ПОДДРШКА

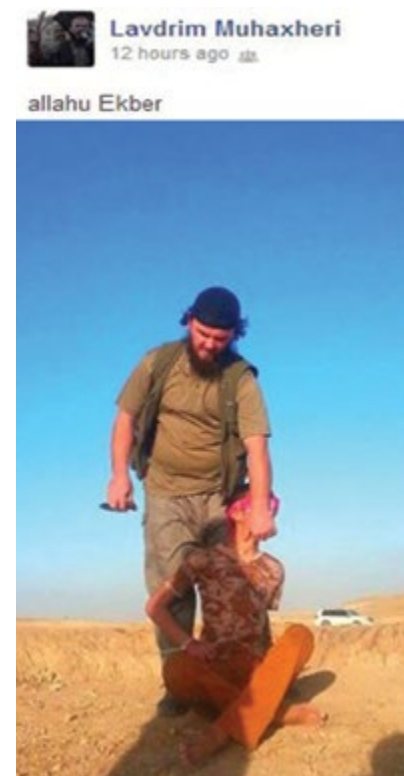
Косовскиот весник „Коха диторе“, кој важи за медиум што има одлични врски со странските амбасади и со разузнавачките служби на Косово, а неретко преку свои текстови знае да пренесе пораки до јавноста од одредени политички, верски и деловни кругови, повторно го стави Скопје на мапата на нестабилни европски локации. Весникот објави дека во Скопско се присутни членови на ИСИС што избегале од Сирија, а ги води бескрупулозниот убиец Љавдрим Мухаџери

Медиумот што е сопственост на некогашниот југословенски дисидент, а сега еден од најбогатите косовски бизнисмени Ветон Сури, не ги објави фактите на кои го темели своето тврдење и со тоа ги отвори дилемите дали, навистина, ИСИС се крие во Македонија или, пак, се работи за друга агенда со сема поинаква заднина. Веднаш по веста во косовскиот медиум, се јави и српски весник близок на безбедносните служби, кој објави дека членови на ИСИС подолго време живеат во пограничниот регион меѓу Косово и Србија, во пределот на Прешево, Медвеѓе, Бујановац.

Весникот „Коха диторе“, чиишто двајца новинари беа уапсени во Куманово за време на акцијата на македонските безбедносни сили кога загинаа осум специјалци на МВР, сега цитира неименувани безбедносни служби, кои тврдат дека во Скопско, заедно со своите колеги терористи од Сирија, се вратил Љавдрим Мухаџери, за кого медиуми блиски до ИСИС летоска тврдеа дека загинал во пресметки со силите на Асад. Овој Косовец светската јавност го запозна како човек што пукаше со ракетен фрлач во заробен сириски војник и кој со нож сечеше глави пред камерите на пропагандната единица на ИСИС.

За присуство на припадници на ИСИС сведочеше и новинарка на германската „Ер-Те-Ел“, која во телевизиски прилог објавен во август тврдеше дека во Скопско разговара со припадник на ИСИС, кој решил да се врати од Сирија. Иако на видеото на кое зборува снимениот член на Исламска држава не може јасно да се види дека тој се наоѓа во Македонија (дел од аналитичарите што ги опсервирале снимките велат дека, за разлика од видеоинсертите со кои се покрива тонот на новинарката од видеото со интервјуто, не може да се утврди каде е снимен разговорот) нема посебна причина да не се верува на угледниот германски медиуми иако и претходно имало случаи на манипулирање со видеоматеријали и со информации од странски медиуми.

Без разлика дали сегашните информации се манипулации, во секој случај, Македонија и Скопје пред светот се повеќе стануваат опасни точки на европската мапа. Со тоа прво се испраќа порака дека Македонија нема контрола на својата територија, потоа се создава лош имиџ пред сите туристи и потенцијални инвеститори, кои ќе гледаат да избегнат каква било средба со ИСИС и, трето, се создава впечаток дека Скопје е новиот Бејрут.

Последната точка е најопасна и поради индиректната насока што им се дава и на другите балкански повратници од Сирија и од Ирак. Иако на врвот на земјите што испратиле свои граѓани во ИСИС во Сирија и во Ирак се Косово и Албанија, сега „Коха диторе“ повратниците од ИСИС ги повикува да дојдат во Македонија каде што, ако може да се крие Мухаџери, како познато лице од порталите на светските агенции, прибежиште можат да најдат и други помалку експонирани луѓе од негов ков. Пораката за сите нив треба да биде „ИСИС без проблеми функционира во Македонија, каде што имаме јатаци и сме на безбедно“. Поради фактот дека ниту „Коха диторе“, ниту другите косовските медиуми, а уште помалку косовските безбедносни структури сакаат да соработуваат со македонските власти при утврдување на фактите на теренот, овие информации треба да се разберат сериозно.

Во исто време, не треба да се отфрли ниту можноста тие да се дел од специјална војна што голем дел од српските и од косовските институции и медиуми ја почнаа за време на косовските настани. Тогаш дел од српските медиуми објавија дека македонската полиција се повлекла од границата со Косово и со Србија и практично ги повика сите косовски радикали да дојдат и да им помогнат на своите другари во Куманово, а дел од Косовските медиуми, политичари и интелектуалци се обидоа кумановскиот инцидент да го прикажат како борба за човековите права на Албанците во Македонија. ■ Г.М.

ЗАДОЛЖУВАЊАТА СЕ НАЧИН НА
ФУНКЦИОНИРАЊЕ НА ДРЖАВИТЕ

ПОЛИТИКАТА УДРИ И ВРЗ БАНКИТЕ

Воведувањето државни хартии од вредност и нивна продажба како финансиски инструмент е општо познат во развиениот свет, особено во западните економии каде што државата по потреба се финансира со распишување емисии на државни хартии од вредност, било во форма на благајнички државни записи или во форма на обврзници, со цел обезбедување средства на финансискиот пазар за финансирање на буџетските потреби

Пишува | Александрија Сивковска

Бизнисот сè повеќе го чувствува притисокот на политиката. Сега на удар се најдоа банките. Тие добија закана од опозицијата дека ќе се чешла нивното работење доколку учествуваат во аукцијата на државните записи на која Министерството за финансии се задолжи за 73 милиони евра, пари со кои ќе бидат финансирани тековните активности предвидени со буџетот за годинава. Со тоа директно една политичка партија се меша во нивниот начин на функционирање, што наиде на осуда и од бизнисмените и од стручњациите, но и од првиот човек на Централната банка. Со оглед на тоа дека сопственоста на банките во најголем дел е во раце на странците, тоа може да создаде перцепција за деловен амбиент што е под влијание на политиката, а со тоа да ги отстргне потенцијалните инвеститори од доаѓање во земјава бидејќи никој не сака

да работи под притисок и директива на политичарите.

Според Министерството за финансии, аукцијата се реализирала успешно, а државни хартии од вредност купија банки, осигурителни компании, пензиски фондови и штедилници.

Со реализација на аукцијата се обезбедуваат ликвидни средства за исплати кон стопанството и граѓаните, како што беше планирано со буџетот за 2015 година. Во текот на декември, по основа на стари хартии од вредност достасани за враќање, Министерството за финансии ќе им врати на банките 84,6 милиони евра или 5,2 милијарди денари - информираа од финансии. Последното задолжување се реализираше откако Државната изборна комисија го поништи ветото на заменик-министерот за финансии, Кире Наумов, за одржување на аукцијата.

Гувернерот на Народната банка на Република Македонија, Димитар Богов, апелираше политичките партии да не ги мешаат банките во нивните политички битки.

Политичките притисоци врз банките се недозволиви и неспоииви со пазарната економија. Имајќи предвид дека најголем дел од банките се во странска сопственост, политичкиот притисок врз банките може да има катастрофални последици врз нивната перцепција за деловниот амбиент во Македонија и нивните идни планови. Деловните банки имаат целосна слобода и право самите да решаваат каде ќе ги пламираат своите ликвидни средства во согласност со својата деловна политика - истакна гувернерот Богов.

И стручњациите порачуваат - политиката да не се меша во одлуките на банките.

Универзитетскиот професор Томе Неновски аукцијата на државни записи ја оценува како една од вообичаените, кои редовно ги одржува Министерството за финансии за обезбедување доволна ликвидност за финансирање на тековните буџетски потреби и еден дел за покривање на буџетскиот дефицит.

Задолжувањето беше планирано кога се донесуваше буџетот за

2015 година. Треба да се има предвид дека секоја аукција, во основа, има прво задолжување, меѓутоа по задолжувањето државата оди кон раздолжување од страна на државата кон банките врз основа на издадени запишани државни записи во претходниот период. Според тоа, задолжување и заради раздолжување и ако остане некој дел, евентуално заради дофинансирање на буџетските потреби - вели Неновски.

Воведувањето во 2004 година на државни хартии од вредност и нивната продажба како финансиски инструмент, според професорот, е општо познато во развиениот свет, особено во западните економии каде што државата, по потреба, се финансира со распишување емисии на државни хартии од вредност, било во форма на благајнички државни записи или во форма на обврзници, со цел обезбедување средства на финансискиот пазар за финансирање на буџетските потреби.

Тоа го имаат речиси сите западни држави, пред сè САД, кои имаат и највисок буџетски дефицит, а кој во најголема мера го финансираат со издавање т.н. "трепери билс" или државни записи. Па, според тоа, тие се исклучително пазарен инструмент, кој го користат пазарните економии, па и ние веќе 11 години, кој може да послужи и за финансирање на буџетските потреби, меѓутоа и за постепено развивање на пазарниот капитал во Македонија, каде што тие записи, тие обврзници би се нашле на листата на котирали хартии од вредност со кои ќе може да котира секој што е заинтересиран за тоа - додава Неновски.

Во однос на тоа кој може да го им го ограничи правото на банките да купуваат хартии од вредност, Неновски вели дека, според прописите, според правилата, меѓународните стандар-

ди, нема никој, освен банките, освен нивното собрание, нивните акционери. Банките се профитни институции и тие секогаш бараат начин на финансискиот пазар да инвестираат во тие инструменти што ќе им донесат одреден профит во дадена ситуација.

Според тоа, во Македонија не постои инструмент, не постои институција што ќе може да им забрани да купуваат хартии од вредност, па, би рекол дури и НБРМ, која е единствено надлежна за контрола и за супервизија на банките и за регулирање на нивното работење, не може да им го наложи тоа затоа што ограничувањето на запишувањето државни записи во оваа ситуација, практично, значи атака врз пазарноста на економијата, врз нејзината функционалност, меѓутоа атака и врз профитабилноста на банките. Во спротивна ситуација, тие би требало вишокот на ликвидност, а го имаат во огромна количина, денеска да го пласираат во лош пласман. Никој во оваа држава не би сакал да ги види банките во таква ситуација, да кредитираат проекти, да имаат лош пласман во растечка големина, кој еден ден би ги донеле во една ситуација на банкрот. Да не заборавиме, банките се најздоровото ткиво во Македонија во овој момент, да го задржиме тоа - додава Неновски.

Банкарите велат дека банките си имаат своја деловна политика и тие сами донесуваат одлуки.

Сите банки од ЕУ имаат лимити за тоа колку можат да бидат изложени кон државата. Меѓутоа, банките не се единствени купувачи на хартии од вредност, тука се инвестициските и пензиските фондови, како и компаниите и граѓаните, и од тој аспект функционирањето на пазарот на капитал и неговата стабилност е од битно значење. Банките имаат лимит за вакви вложувања и тоа зависи од нивото на ликвидноста и од нивото на капиталот на банките, меѓутоа, сепак, приоритетна цел е, пред сè, да инвестираме во кредити на стопанството и на населението бидејќи изворите на нашите средства се депозитите од населението и од претпријатијата - објаснуваат од банките, за кои мешањето на политиката во нивната работа е недозволиво. ■

ЛУФА - ВИД ТИКВА ШТО НЕ СЕ ЈАДЕ,
НО СЕ КОРИСТИ ВО ИНДУСТРИЈАТА

МАЛ ВЛОГ ЗА ГОЛЕМА ДОБИВКА

Луфата е едногодишно зеленчуково растение, кое спаѓа во фамилијата кукурбитасеае (cucurbitaceae), родот луфа (luffa), со два вида: луфа како цилиндар (luffa cylindrica roem) и ребреста луфа (luffa acutangula roxb). Потекнува од југоисточна Азија, каде што се среќаваат многубројни форми и сорти

Пишува | Александрија Сивковска

Во Македонија се одгледувала во Струмица во шеесеттите години од минатиот век, главно за индустриски цели, при што се постиг-

нати добри резултати. Луфата најчесто се одгледува во тропски и во суптропски краишта, но успешно се одгледува и во области со континентална кли-

ма на сончеви и топли места. Луфата бара многу топлина за 'ртење, никнување, како и за зреење на плодовите. Плодот е како цилиндар со должина од 25 до 66 сантиметри и со ширина од осум до 12 сантиметри. Кората е мазна и зелена, при зреење е кафена и лесно се одделува од внатрешноста.

Долго цвета и раѓа плодови сè до есенските слани. Во првите фази потребна е топлина од 18 до 20 Целзиусови степени и добро затоплена почва со дневна температура од 25 до 32 Целзиусови степени. Луфата бара многу светлина и не треба да се одгледува во сенка. Почвата треба да биде богата со храна и со вода бидејќи развива голема надземна зелена маса, која се потпира на конструкција, и собира големо количество влага под влијание на сонцето и на ветровите. Кореновиот систем е многу плиток, што резултира со голема побарувачка на лесно достапни храна и вода. Се одгледува со расад во април и во мај во саксии или директно со семе. Бербата на зрели

плодови се врши во текот на есента, кога добиваат жолтокафена боја. Агротехнички мерки за неа на посевот се редовно наводнување, прихранување со фолијарни гуврива, окопување, заврзување и сплетување на ластарите за шпалирот.

МАЛИ БИЗНИС СОВЕТИ | ЗЕМЈОДЕЛСТВО

Во физиолошка зрелост се користи за миене садови, за капење, за изработка на шапки, влошки за обувки, за влечки, во козметиката за изработка на ракавици и на појаси за масажа. Семето на луфата се користи за производство на масло, а се употребува и за индустриски цели. На Далечниот Исток го користат сокот од сите сочни делови, суви плодови и коренот од луфата, за изработка за многубројни

лекарства, а нејзиното масло и слузта од плодот се користат во народната медицина. Со масажа со природните влакна од луфата при капење се поттикнува циркулацијата на крвта, при што благотворно се дејствува на организмот. Освен тоа, се отстранува остатокот на истрошената кожа и се дејствува на набраната кожа така што ја прави поеластична, мека и затегната.

Сеидбениот рок на луфата влијае врз должината и тежината на плодот, кои се значајни при производството за добивање готов растителен производ – сунѓер и се препорачува сеидба во април. Доколку се сака да се добие семе, најдобар период на садење е мај. ■

Рекоа, не порекоа

**ЉУБОМИР
ФРЧКОСКИ**

Во либералните демократии стандардот е владино мнозинство да прави тој што може. Не нужно тој што добил два-три пратеника повеќе или помалку. Според тоа, целата приказна оди кон тоа да се формира поголема коалиција. Дали ќе биде по победничката СДСМ или со СДСМ што ќе има сличен број гласови со опозициската ДПМНЕ не е важно. Важно е да биде еден поголем блок.

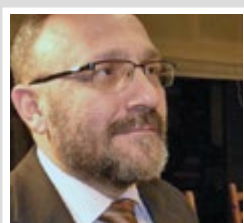
Добитната формула на вечните губитници е нивните пријатели од надвор да предложат нов „европски закон“: Новата влада ќе ја формираат губитникот на изборите во македонскиот политички блок и победникот кај Албанците.

**ЗОРАН
ЗАЕВ**

Во моментот, став на СДСМ и мој личен став е дека поголем политички непријател за нас како опозиција се медиумите како што се „Сител“, „Канал 5“, „Алфа“, „Дневник“ и „Македонската радио-телевизија“.

Слободата на медиумите што ја заговара СДСМ изгледа токму така како што најави Заев – „живи луѓе ќе јадеме“.

**БРАНКО
ГЕРОСКИ**

Тоа сме ние. Не народ, туку збирштина од политички лешеве. Кои треба да воскреснат в година во април, баш пред Велигден. Абе да видам, не верувам!

Колку што се посигурни дека немаат шанси да ги добијат изборите, толку посилено го навредуваат народот, кој по ниту една цена не ги прифаќа овие губитници како опција.

СПАСИТЕЛОТ ОД МУРТИНО И НЕГОВИОТ ПОДАНИК

Роберт Поповски

Професија:

новинар

Занимање:

јолишнички советник

Хоби:

коректор на ѓафови

Имаше улога на коректор на лидерот... Неговата задача беше јасна - навредувај ги, обвинувај ги колегите дури и кога се во право, само за да го извлечеш лидерот од кашата во која влегол поради неговата дарба за лапсуси, непромислени изјави и кажани глупости...

Сега во нова улога... Оди по стапките на својот лидер – „сам себе се демантирал“ или што би рекол „Кромиди Запад“ за лидерот Зоран Заев – „Престанете или ќе се демантирам“.

Заев одамна е познат како човек што умее комплетно да ги промени ставовите во рок од 24 часа. Се чини, неговите сопартиски брзо ги учат лекциите на Заев. Заев ги советува своите советници... Кажете, повлечете се, размислете, па демантирајте се...

Па така Роберт му се придружи на лидерот – да не е сам во чудниот однос со јавноста што го има. Излезе, кажа, се повлече, размисли, се врати и се демантираше. Тоа што сам себе се демантираше е само една од работите поради која се најде на пиедесталот неделава. Уште пред да се демантира, беше сериозен конкурент – тој како поранешен новинар сам ќе преговарал за правата на новинарите, ќе ги исправал законите, а новинарите да лобирале кај политичките партии... Тој не гледаше смисла во преговорите да бидат вклучени новинарските здруженија.

Лобирајте кај партиите, молете се кај нив да ги застапуваат вашите интереси, а јас ќе ве информирам како се одвива процесот. Ма дај човеку. Оди и преслушувај го Заев по стопати за да најдеш начин да го спасиш и да кажеш дека другите лошо го разбрале, не сакал да каже така. Остави ги новинарите сами да го бркаат своето. Впрочем, ти веќе не работиш како новинар, ти си партиски советник. Остави ги новинарите да се изборат

РЕЧЕ И:

- Новинарските здруженија треба да лобираат кај политичките партии за да ги застапуваат нивните интереси, но, сепак, политичките партии треба да го завршат процесот на преговарање.
- Ова се преговори на политички партии вклучени во Договорот од Пржино, затоа не гледам смисла во нив да бидат вклучени невладини организации и новинарски здруженија.
- Уште од почетокот се залагав овие преговори да бидат отворени и во нив да се вклучи јавноста, но објаснувањето беше дека така потешко ќе се дојде до решение.

да бидат таму каде што им е место. Да седнат во истата сала, на истата маса, каде што се крои нивната судбина. Од каде таа луда идеја дека тие како информација може да го добијат само тоа што ти ќе им го сервираш. Добриот Роберт ќе барал паузи во интерес на новинарите што седат пред сала со часови и чекаат да видат што ќе „вкусат“ од кујната што им ја готви иднината, без да бидат прашани што сакаат да нарачаат. И притоа сето тоа да им го „сервира“ Роберт по негова желба и замисла.

■ СДСМ отсекогаш се залага за транспарентност за време на преговорите во работните групи. Затоа, кога ќе бидеме во финална фаза на преговорите, јас ќе барам пауза на секои три-четири часа, за да можам да споделам со јавноста за што се разговара во преговарачките тимови... рече Поповски.

А што исправаш ти?! Тоа што не му одговара на

СДСМ, а ЗНМ го прифатил?! Интересот на ВМРО-ДПМНЕ е еден, на СДСМ друг, на новинарите трет...

А што си ти?! Спасителот?! Нешто како твојот лидер кого Господ го црпи од нива во Муртино за да ги спаси луѓето?! И откако Поповски по ваквата постапка не беше прифатен како спасител, се впушти во нова мисија – епа сега СДСМ ќе ве спасува од тоа што го сакаше – новинарите да не бидат дел од преговорите за законските измени што се однесуваат токму на нив.

■ Заради вистината, за да се знае кој е за реформи кои ќе се ослободат медиумите, а кој е да се одржи статус кво или ситуацијата да стане уште полоша, медиумите и невладините организации треба да бидат присутни на преговорите на работната група...

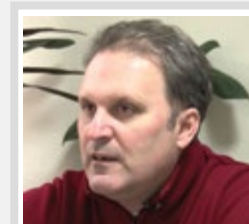
Па, нели, немаше потреба да се таму?! ■ (Р.Р.)

РЕКОА И:

- Роберт Поповски од СДСМ разговарал со власта да ги поправа законите што, наводно, ги расипал ЗНМ со владата. Да не беше трагично, би било смешно! (Насер Селмани)
- Ако ние како здружение сме ги расипувале законите, се прашуваме што правела опозицијата тогаш во Собранието?! Излегува дека ние не сме имале вистинска опозиција во Собранието, затоа ЗНМ мораше да влета во приказната за да го спаси тоа што можеше да се спаси. (Насер Селмани)

Рекоа, не порекоа

**ВАСКО
ЕФТОВ**

Ако главен политички противник ви се медиумите, тогаш како може да објасните дека вашите симпатизери и вашите гласачи десетпати повеќе ги гледаат тие медиуми од вашите пријателски медиуми.

Не е далеку денот кога Заев и неговите перјаници ќе ги прогласат за идиоти и симпатизерите и членовите на СДСМ што следат медиуми што не се под нивна контрола.

**НАСЕР
СЕЛМАНИ**

Прашање е на луѓето во опозицијата, на членовите и на симпатизерите во СДСМ дали Зоран Заев ќе им биде лидер или некој друг? Крајно време е политичките партии на ваков безобразен начин да вршат притисок врз медиумите. Како ќе известуваат медиумите е прашање на медиумите. Нашата работа може да ја оценува само јавноста, а во никој случај политичарите.

Колку ли само боли кога треба Заев да го претставиш како свој лидер.

**МАЈА
КОЦИЈАНЧИЌ**

Нема да коментираме индивидуални изјави, но добро знаете дека ние ја поддржуваме слободата на медиумите. Работиме со многу земји во светот, вклучително и со ПЈР Македонија, во однос на ова прашање. Исто така, ја знаете и последната состојба, која ја презентираме во извештајот за напредокот на земјата.

Сите сме за слобода на медиуми, само „Европејците“ поинаку ја толкуваат кога Македонија е во прашање. Разликата била поради менталитетот, не поради тоа што нè сметаат за протекторат.

ДУХОВНОТО ВОЗДРЖАНИЕ Е СУШТИНАТА НА ХРИСТИЈАНСТВОТО

Не треба да се пости заради диета, за да се олеснам, да ми биде убаво... Постот мора да биде духовен тренинг или духовен подвиг. Не треба тоа да биде само лишување од некаков вид храна, туку мора да биде придружен и од духовен пост. Треба да се молиме, да одиме на богослужба

Пишува | Билјана Зафирова

Почна божикниот пост. Тој му претходи на празникот Рождество Христово, трае околу 40 дена и се нарекува и Филипов пост бидејќи почнува по 27 ноември – денот на споменот на апостол Филип. Божикниот пост е воистановен за да можеме ние, во пресрет на Рождеството Христово, да се очистиме себеси со покајание, молитва и со пост,

и со чисти срца, душа и тело, благоговејно да го пресретнеме синот Божји што се јави во светот, принесувајќи му го, место обични дарови и жртви, нашето чисто срце и желба за последување на неговото учење – стои на веб-страницата на Бигорски манастир.

Од Скопската епархија велат дека не само возрасните, ту-

ку сè почесто и помладите се приклучуваат кон постите пред големите христијански празници.

■ Тенденцијата на постење меѓу младите се зголемува секоја година. Главно се фокусирани на божикните и на велигденските пости. Некои постат само првата и последната недела, некои целиот пост, но зависи од благословот што ќе го земат и можностите што ги имаат. Сепак, најдобро е да го испостат целиот пост – вели отец Бобан.

ПОСТОТ НЕ Е ДИЕТА

Постот не смее да биде диета и да се пости заради диета или заради одредено телесно здравје.

■ Не треба да се пости заради диета, за да се олеснам, да ми биде убаво... Постот мора да биде духовен тренинг или духовен подвиг. Не треба тоа да биде само лишување од некаков вид храна, туку мора да биде придружен и од духовен пост. Треба да се

молиме, да одиме на богослужба. Секако, не треба само тој период да се молиме, но за време на постот тоа е особено важно – коментира отец Бобан.

Постот, вели тој, не може да го почне кој како сака и кога сака. Пост се почнува со благослов од свештеник.

■ За почеток на постот ни е потребен благослов од духовен отец или, во превод, матичен лекар за душата. Ќе си побараме благослов за постот и на кој начин да постиме. Не можеме сами да си одредуваме како ќе постиме затоа што црквата пропишува начин како се пости постот. Обично божикниот и петровденскиот пост се постат исто, а велигденскиот и богородичниот се постат исто. Тие имаат различни начини како се пости. Доколку не можеме да се придржуваме до тоа правило, или постење по правило, си бараме благослов од свештеник, кој ќе ни благослови како може да постиме во согласност со нашата психофизичка состојба – објаснува отецот од Скопската епархија.

Бремените жени, во зависност од силите што ги имаат, решаваат дали ќе постат или не. Во случај да не може да постат, може да има разрешување од пост. Доколку сакаат да постат, може да побараат специфичен благослов за постот. Истото се однесува и на физичките работници, луѓето во рудниците, градежниците. Тие не можат строго да постат, но одат, бараат благослов, ја кажуваат својата состојба, што работат, или боледуваат од нешто, по што со благослов може да консумираат и млеко за време на постот. Но тоа не можеме сами да си го дозволиме.

Во времето на постот се избегнуваат месото, путерот, млекото, јајцата, сирењето. Отецот нагласува дека во среда и во петок во божикниот пост не се

јаде риба, вино и масло и дозволено е само примање храна без масло. Во другите денови – понеделник, вторник, четврток, сабота и недела разрешена е храна со растително масло. Рибата за време на божикниот пост се јаде во саботните и во неделните денови, како и на големите празници.

■ За големите празници се јаде риба. За Св. Никола се јаде риба, без разлика кој ден се паднал празникот. Кога е слава, се служи риба. Виното е дозволено само на празниците и во сабота и недела – вели отец Бобан.

ДА СЕ ЗАМИСЛИМЕ ЗА ДЕЛАТА ШТО ГИ ПРАВИМЕ

Но дали воздржувањето од храната е доволно за да кажеме дека постиме?! Вистинскиот пост е поврзан со молитва, покајание, со воздржание од страстите и од пороците, со искоренување на лошите дела, простување на навредите и со вежбање во добродетелта. Телесниот пост без постот духовен не придонесува за спасението на душата, дури напротив, може да биде и духовно штетен, доколку човекот воздржувајќи се од храна се исполни со чувство на предност во однос на другите.

Вистинскиот пост, стои во црковниот натпис, е поврзан со молитва, покајание, со воздржание од страстите и од пороците, со искоренување на лошите дела, простување на навредите и вежбање во добродетелта. Постот не е цел туку средство – средство да ја смириме сопствената плот и да се очистиме од гревовите. Без молитва и покајание постот станува една обична диета.

■ Духовниот пост е преку целата година. Но сега, кога црквата пропишала послушание да постиме и телесно, на духовниот му придружуваме и телесен пост. Особено во овој период треба да се фокусираме, да се најдеме себеси, да се замислиме за делата или неделата што ги правиме. Да се вежбаеме да не го правиме тоа. Но и тоа треба

да биде во координација со нашиот духовен отец. Тој ни препишува одредени молитви. Ако постапуваме погрешно во континуитет ни пропишува согласна епитимија, што на некој начин е духовна казна што ја исполнуваме и која треба да не потсети дека мора да коригираме некои свои постапки – посочува отецот.

Дали постот значи 40 дена без мрсна храна и телесни задоволства, и лоша мисла? Отецот вели да, но знаеме дека тоа не е изводливо. Храната и телесниот аспект зависат од нас. Ние сме тие што можеме да го исполниме тоа. Духовниот аспект е борбата што треба да ја постигнеме. А, вели отецот, секој може да го постигне тоа. Причестот го крунисува постот и го окрепнува човек за време на постењето. Причеста треба да биде придружувана со исповед претходно.

Вистинската суштина на постот е изразена во следнава црковна песна:

„Пости од храна душата моја, но од страстите не се очистува – напразно се утешуваме со нејадење. Зашто ако постот не ти донесе исправување, ќе биде примен од Бога како лажан и ќе биде како кај лошите демони што никогаш не јадат“. ■

КУПУВА ЛИ АНКАРА НАФТА ОД ИСЛАМСКАТА ДРЖАВА?

Турскиот претседател Реџеп Тајип Ердоган тврди дека обвинувањата се клевета и најави дека ќе си поднесе оставка доколку Русија докаже дека Турција соработува со ИД

Меѓу Русија и Турција избувна војна на зборови во врска со обвинувањата дека Турција купува нафта шверцувана од Исламската држава (ИД).

Минатата недела рускиот претседател Владимир Путин ја обвини Турција дека го соборила рускиот воен авион за да ги заштити тие линии за снабдување со нафта.

- Во моментов, ние добивме дополнителни информации што потврдуваат дека нафтата од депозитите контролирани од Исламската држава влегува во турската територија на индустриско ниво - рече тој, на маргините на Самитот за климатски промени во Париз.

- Имаме причина да веруваме дека одлуката за нашиот авион е донесена со желба да се заштитат линиите на испорака на нафта кон турската територија - рече Путин на прес-конференција во Париз.

Турскиот претседател Реџеп Тајип Ердоган рече дека тврдењата се клевета и рече дека ќе си поднесе оставка на функцијата доколку се докажат обвинувањата дека Турција соработува со ИД.

- Ние не сме толку нечесни за да купуваме нафта од терористи. Ако се докаже дека ние, всушност, сме го направиле тоа, ќе ја напуштам функцијата - руската агенција ТАСС ја пренесе неговата изјава.

- Ако постои каков било доказ, нека го прикажат, ние ќе го разгледаме - рече Ердоган.

Па, има ли докази дека Турција купува нафта шверцувана од ИД?

Не е никаква тајна дека ИД собира вистинско богатство од нафтените полиња што сега ги контролира во Сирија и во Ирак. Еден американски финансиски службеник неодамна на конференција за безбедноста во Аспен изјави дека ИД годишно од нафта заработува по 500 милиони долари.

- Претходно оваа година, ИД заработи околу 40 милиони долари за еден месец надвор од продажбата на нафта. Оттука може да се процени дека во текот на една година заработува околу 500 милиони долари, а сето тоа внатрешно се генерира - рече Дејвид Глејзер,

помошник-секретар за финансии на САД, за финансирањето на терористите.

Аналитичарите за безбедност велат дека на Западот постои црн пазар за нафтата на ИД

Во септември 2015 година, ИД го заплени последното големо нафтно поле под контрола на сириската влада во пустинската област северозападно од античкиот град Палмира и регионот во кој се наоѓаат основните полиња на природен гас на Сирија и објекти за екстракција вредни милиони долари.

Откако ја презеде контролата на клучните области во Сирија и во Ирак минатата година, ИД разви нелегална трговија со нафта.

Многу аналитичари за безбедност веруваат дека постои огромен црн пазар за нафтата на ИД во Западот.

- Варварските освојувања на Исламската држава се финансирани од страна на соработниците од деловни и од финансиски кругови од Запад - пишува д-р Норман Бејли од Центарот за студии

по национална безбедност и геостратегија на Универзитетот Хаифа во Израел.

- Купувачите лесно се наоѓаат на Западот и на цистерните им е дозволено да стигнат до пристаништа каде што се полнат нафтените танкери. Сето тоа бара спремни, подготвени и способни соработници од деловни и финансиски кругови од Запад, како и од околните земји - вели тој.

Д-р Бејли не сакаше да ги именува пристаништата или земјите кои се вклучени во тоа.

- Ова не е место за спомнување имиња, но не е толку тешко да се идентификуваат купувачите, олеснувачите и финансиерите, така што, ако противниците на Исламската држава се навистина сериозни да преземат нешто околу тоа, заедно со повремено бомбардирање, ИД може да остане без средства - напиша тој.

Турски политичар од опозицијата тврди дека ИД шверцува нафта вредна 800 милиони долари

Во јуни 2014 година, член на парламентарната опозиција на Турција, Али Едибоглу, тврдеше дека ИД шверцува нафта вредна 800 милиони долари во Турција од Сирија и од Ирак, според веб-страницата на „Ал монитор“.

- Соработката на Турција со илјадници луѓе со таков менталитет е крајно опасна - вели тој, според извештајот на „Ал монитор“.

- Слични нафтоводи, исто така, постојат во турските гранични региони Килис, Урфа и Газиантеп... тие земаат нафта од рафинериите без никакви трошоци. Користејќи примитивни средства, тие ја рафинираат нафтата во области во близина на турската граница, а потоа ја продаваат преку Турција - вели тој.

Поранешен член на ирачкиот парламент ги поткрепи тие тврдења.

- Во последните осум месеци ИД успеа да продаде нафта вредна 800 милиони долари на црниот пазар во Турција. Тоа е ирачка нафта и сирииска нафта која со цистерни се префрла од Ирак, од Сирија, до турската граница и таму се продава... за 50 проценти поевтина цена на меѓународната цена за продажба на нафта - изјави Мовафак Ал Рубаие во интервју за рускиот канал РТ.

- Нафтата во регионот отсекогаш се продавала за 21-22 долари за барел. А сега се консумира внатре, суровата нафта се рафинира на турската територија од страна на турските рафинерии и се продава на турскиот пазар. Или оди во Џихан, а потоа и преку нафтоводите од

Нема ниту најмал сомнеж дека Турција знае за шверцот со нафта

Поранешниот ирачки пратеник рече дека „нема ниту најмал сомнеж“ дека турската влада знае за шверцот со нафта.

- Трговците и бизнисмените купуваат нафта на црниот пазар во Турција пред очите или под покровителство на турската разузнавачка агенција и на турскиот безбедносен апарат - изјави тој за РТ.

Рубаи, исто така, ја обвини Турција дека обезбедува медицински третман за терористите на ИД во турските болници долж границата со Сирија, па дури и во Истанбул.

- Постојат безбедносни офицери кои сочувствуваат со ИД во Турција. Тие им овозможуваат да одат од Истанбул до границите и да се инфилтрираат... во Сирија и во Ирак. Не постои терористичка организација која може да се издржува сама, без помош од соседна земја - во овој случај Турција - рече тој.

Ирачкиот политичар ја повика Турција да биде искрена и да се приклучи кон меѓународните напори да се уништи ИД.

Рускиот канал рече дека самиот Путин истакнал дека „тешко е да се поверува, но е теоретски можно“ дека турското раководство не знае ништо за шверцот со нафта во Турција.

- Возилата и преносот на нафтата се наредени во еден синџир што оди подалеку од хоризонтот - наводно, изјавил Путин, споредувајќи ги ставовите гледани од страна на руските пилоти и беспилотни летала за „живиот нафтовод“, што се протега од ИД и областите под контрола на бунтовниците во Сирија до Турција. ■

Извор: „Еј-Би-Си“
Превод: Ана Цветаноска

Тој ги наведе нафтените полиња во Румалија во северна Сирија и други во близина на Мосул во Ирак, велеејќи дека ИД поставила нафтоводи што ѝ овозможуваат да ја „префрли нафтата во Турција и да ја претвори во пари“.

Џихан до Средоземното Море и се продава на меѓународниот пазар. Парите и доларите остварени со продажба на ирачката и на сириската нафта на турскиот црн пазар е како снабдување со кислород на ИД и нејзино функционирање. ИД ќе се задуши веднаш штом ќе се прекине кислородот, вели тој.

ПРОВЕРЕНО. ДОКАЖАНО НАЈДОБАР!

ГРАДОТ ПОД ШАРА ЈА НЕГУВА ТРАДИЦИЈАТА НА ПРЕПЛЕТЕНИ КУЛТУРИ

ВО НОВИОТ ТЕАТАР ВО ТЕТОВО ЌЕ РАБОТИ И ПРОФЕСИОНАЛНИОТ ТЕАТАР НА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

Отсуството на објектот и потребните услови за нормално функционирање на театарот никогаш не биле пречка оваа културна институција да реализира успешни театарски претстави презентирани на разни фестивали низ Македонија и во регионот, опфаќајќи го и Фестивалот со меѓународно реноме „МЕСС“ во Сараево, Босна и Херцеговина

Пишува | Невена Појовска

Тетово е градот на Јон и Мара Исаја, театарски, филмски и телевизиски актери, на Бранко Гапо, театарски, филмски и телевизиски режисер, на Панче Васовски Камшиќ, театарски, филмски и телевизиски актер, на Тодор

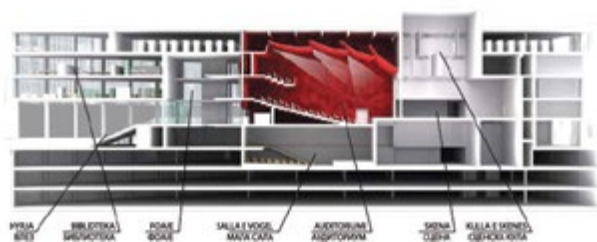
Скаловски, композитор, хорски и симфониски диригент... и на уште многу други истакнати уметници. Се наоѓа на северо-западниот дел на Република Македонија, на падините на Шара и спаѓа во групата на најстарите градови во Маке-

донија, во кој низ историјата се преплетувале голем број култури засновани врз традицијата на граѓанските општества кои живеат во овие простори.

■ Јас сум од Тетово и искрено, сè до пред некое време не знаев да го ценам она што ми го нудеше градот, но сега можам да ги видам неговите убавини. Навистина, градот има преубава местоположба, зачувани се многу исто-

риски споменици што треба да се видат, тука е и Калето кое дедо ми го качува секој ден и не му е додеано, а да не зборувам за прекрасните рурални места. Навистина имаме преубава природа. И секако, нашата убавица Шар Планина, која навистина одзема здив. Што се однесува до луѓето, сум видела секакви... Тетово е мултиетнички град, и со самото тоа нуди запозна-

вање со повеќе култури и тоа е навистина добро. Сè додека се почитуваме меѓусебно и си ги почитуваме обичаите и традицијата. Кога ќе научиме дека почитувањето е важно за вистински соживот, Тетово ќе блесне со сета своја убавина - вели една тетовка.

Љубителите на историјата на уметноста треба да го посетат Домот на културата, објект подигнат во 1975 година на темелите на Чарши-џамија

дигнат во 1975 година на темелите на Чарши-џамија. Во рамките на Домот на културата се развиваат голем број музички и драмски активности, како и активности од ликовната и од книжевната уметност. Во служба на драмските активности, постојат драмски студија за возрасни, за деца и младинско студио.

Театарот во Тетово претставува еден од најновите театри во Македонија. По барањето на тетовските актери за создавање сценски простор каде што тие ќе можат да играат претстави, во 2007 година се формира националната институција – Тетовски театар со ансамбл составен од 15 актери и од 15 административни и сценски работници. Пуштањето во употреба на оваа институција почна со премиерната претстава „Лудило“ на 22 октомври 2007 година.

■ Отсуството на објектот и потребните услови за нормално функционирање на театарот никогаш не биле пречка оваа културна институција да реализира вкупно 22 успешни театарски претстави презентирани на разни фестивали низ Македонија и во регионот, опфаќајќи го и Фестивалот со меѓународно реноме „МЕСС“ во Сараево, Босна и Херцеговина, во октомври 2012 со претставата „Аквариуми“, по текст на Рефет Абаз и во режија на Лука Кортина - велат познавачите на театарските услови во земјава.

Овој пат поводот за посетата на Тетово е врзан со театарот. Имено, овде се возобнови професионалниот театар на македонски јазик. Со премиерата на претставата „Чернодрински се враќа дома“ по текст на Горан Стефановски, а во режија на Дамјан Читкушев, во Центарот за култура „Иљо Антески Смок“ во Тетово, официјално почна со работа организационата единица при Националната установа Тетовски театар што ќе подготвува драмски дела на македонски јазик. По 59 години ова е обновување на професионалниот театар на македонски јазик во Тетово.

■ Со премиерата на претставата „Чернодрински се враќа дома“ се збогатува понудата на настани од културата во Тетово. Тетовскиот театар има задоволителна динамика во својата работа со продукцијата на претстави и очекувам дека во следниот период ќе се продолжи во

тој правец, при што, покрај претстави на албански јазик во редовниот репертоар ќе бидат застапени и дела на македонски јазик. Тука веќе имаме 49 вработени од кои 29 се актери и ние ќе продолжиме со нашата поддршка за зголемување на стручниот кадар – актери, сценаристи, драматурзи и други, како што правиме и со другите театри во земјата - истакна Канческа Милевска.

Директорот на Тетовскиот театар, Ваљмир Азири, посочува дека театарот работи како целина и дека и посебната единица ќе го најде своето место во неговата работа. Во реализирањето на претставата, покрај актери од тетовскиот театар учествуваат и актери од Тетар Комедија и од Драмскиот тетар од Скопје.

■ Чинот на создавање и можностите за подигање на духовните вредности како идеја е важна не само за Тетово, туку и за цела Македонија, бидејќи духот нема мерлива вредност. Со оваа претстава сакаме уметноста и тетарот да ги донесеме поблиску до публиката, со што и тие стануваат активни учесници во чинот на создавањето - рече режисерот Дамјан Читкушев.

Покрај работите за новиот културно-образовен центар во Тетово што се во тек и каде што треба да бидат сместени театарот и библиотеката, продолжуваат и инвестициите во Центарот за култура, како во неговото внатрешно и надво-

решно уредување, така и во подобрувањето на сцената со вградување на нова технологија, светло и други технички можности за подобрување на сценските карактеристики.

Актуелно е тоа што до 2018 година тетовските актери ќе добијат нов театар. Новиот објект се гради во дворот на Центарот за култура во кој ќе се сместат градската библиотека и театарот. Автори на проектот се архитектите: Бесиан Мехмети, Бетим Зекири и Бекир Адеми од „Архинг груп“, според идејното решение, кое, исто така, е дело на „Архинг груп“. Ревизијата на проектната документација ја изврши Градежниот институт „Македонија“.

■ Со ова, меѓу другото, ќе се реши долгогодишниот проблем на тетовскиот театар и на библиотеката „Кочо Рацин“, кои засега функционираат во Центарот за култура во несоодветни просторни услови. Проектот, исто така, предвидува подземан простор за паркирање со капацитет за 221 возило - велат оттаму.

Културните збиднувања ќе анимираат поширок круг граѓани од различни возрасти и интереси, преплетувајќи ги во магијата на театарот и на книгата. Проектот предвидува и амфитеатар кој се спушта од фоајето и се отвора кон градот, така што посетителите на театарот и на библиотеката ќе имаат директен пристап до соодветните простории преку главниот влез на оформениот плоштад. ■

ОД СРЦЕ СЕ УМИРА И НА ТРИЕСЕТ ГОДИНИ

На последниот состанок на Македонското здружение на кардиолози, колегите реферираа за акутен инфаркт кај млад маж од 26 години. Познато е дека оштетувањето на крвните садови почнува во младоста, во адолесцентниот период. Зошто таа граница е поместена? Денешниот начин на живеење, стресот, физичката неактивност, седаторниот начин на живеење, пушењето цигари, прекумерната телесна тежина, сето тоа придонесува кај луѓето да дојде до таканаречено предвременно стареење на крвните садови, вели д-р Николов

Разговараше | Александар М. Бундалевска
Фофо | Александар Ивановски

Кардиоваскуларните болести уште се причина број еден поради која луѓето умираат во светот. Тие ги напаѓаат луѓето кои се во полна работна сила. Но, денес таа граница е многу поместена. Денешниот начин на живеење, стресот, физичката неактивност, седаторниот начин на живеење, пушењето цигари, прекумерната телесна тежина, сето тоа придонесува кај луѓето да дојде до таканаречено предвременно стареење на крвните садови. Тогаши се говори за забрзана артериосклероза. „Ние неодамна имавме пациент, 35-годишен маж, чии крвни садови беа на ниво на 60-годишно лице. Значи, биолошката старост на неговите крвни садови не кореспондира со неговата хронолошка старост. Затоа се поместуваат границите за настанување на овие кардиоваскуларни заболувања, вели д-р Горан Николов, специјалист-интернист и супспецијалист-кардиолог во Центарот за внатрешни болести „Срце“.

«Какви болести се кардиоваскуларните болести?»

НИКОЛОВ: Терминот „кардиоваскуларни болести“ подразбира заболување на срцето и крвните садови и на артериските и на венските крвни садови. Многу заболувања влијаат на срцево-сидните заболувања. Меѓутоа, кога го спомнуваме терминот кардиоваскуларни заболувања, секогаш мислиме на артериосклерозата. Артериосклерозата во суштина претставува процес на стареење на крвните садови каде што постојано имаме таложение на маснотии во крвните садови, пона-таму калциум, колеген, воспалителни станици со едно последователно стеснување на крвните садови. Во зависност од тоа која регија е зафатена и кои крвни садови се зафатени, ќе настане заболувањето. Ако се зафатени крвните садови на мозокот, ќе се случи мозочен удар, ако се зафатени крвните садови што го хранат срцевиот мускул тогаш станува збор за болеста позната уште како ангина пекторис. Карактеристично за овие заболувања е тоа што сите овие имаат слични причинители, слични механизми на настанување и сличен третман.

«Зошто кардиоваскуларните болести уште се најголема причина за смртност како во светот, така и кај нас?»

НИКОЛОВ: Кардиоваскуларните болести се убиец број еден кај човекот. Повеќе од 17 милиони луѓе

во светот умираат годишно како последица на срцевите заболувања. Тоа е повеќе отколку што умираат луѓе болни од карцином. Иако стапката на смртност на кардиоваскуларните болести опаѓа во развиените земји, таа е во голем пораст кај земјите во развој и кај неразвиените земји. Процентот на прерана смрт во развиените земји опаѓа и таа е околу четири отсто, додека во неразвиените таа достигнува фрапантна бројка до 42 отсто. Бројот на застапеност на заболувања кај кардиоваскуларните болести кај жените денес е во огромен пораст. Смртноста кај жените од овие болести е осум пати поголема отколку кај ракот на дојката, а знаеме дека карциномот на дојката и на гениталиите се водечки карциноми кај жените.

«Кои се ризик-факторите?»

НИКОЛОВ: Ризик-факторите ги делиме на две форми: немодифицирачки и модифицирачки ризик-фактори. Во првите фактори спаѓаат полот, бидејќи општо е познато дека ма-

жите повеќе страдаат од срцевите заболувања, потоа возраста – со стареењето ризикот за овие заболувања се зголемува. Во немодифицирачки фактори спаѓа и генетиката. Познато е дека во некои семејства луѓето умираат премлади од кардиоваскуларни болести. Во модифицирачки фактори се пушењето цигари, дебелината, покачениот крвен притисок, зголемени маснотии во крвта, дијабетот. Но, ова се модифицирачки фактори и тоа значи дека на нив може да влијаеме со лекови, со промена во животниот стил. Многу е важно да се престане со пушење, бидејќи со тоа за 80 отсто се зголемуваат шансите за намалување на болестите на срцето. Престанокот на пушењето е најдобар лек.

«Она што е карактеристично во последно време кај нас е тоа што и лица на 40 години се болни од срце. Како го коментирате овој тренд?»

НИКОЛОВ: Кардиоваскуларните болести ги напаѓаат луѓето кои се во полна работна сила. Но, денес таа граница е многу поместена. На

нашиот последен состанок на Македонското здружение на кардиолози имавме еден случај кој го реферираа колегите. Станува збор за акутен инфаркт кај млад маж од 26 години. Таа граница сè повеќе се поместува. Познато е дека оштетувањето на крвните садови почнува во младоста, во адолесцентниот период. Зошто таа граница е поместена? Денешниот начин на живеење, стресот, физичката неактивност, пушењето цигари, прекумерната телесна тежина, сето тоа придонесува кај луѓето да дојде до таканаречено предвременно стареење на крвните садови. Ние говориме за една забрзана артериосклероза. Ние неодамна имавме пациент, 35-годишен маж, чии крвни садови беа на ниво на 60-годишно лице. Значи, неговата биолошка старост на крвните садови не кореспондира со неговата хронолошка старост. Затоа се поместуваат границите за настанување на овие кардиоваскуларни заболувања.

«Како да ги превенираме овие болести?»

НИКОЛОВ: Постои примарна и секундарна превенција. Би ја апострофирал секундарната превенција. Тоа подразбира пациенти кои веќе имаат докажано заболување – имале мозочен удар, срцев удар, инфаркт на миокардот. Многу е важно овие пациенти да не добијат повторно удар. Мора да се направи модификација на животниот стил. Ако еден човек имал зголемена телесна маса мора да ослабне, да се движи повеќе, да практикува прошетки, возење со велосипед или слично. Физичката активност за современиот човек е многу важна. Мора да се стават под контрола сите заболувања. Ако некој има хипертензија, треба да се третира неговиот крвен притисок, ако има зголемени маснотии во крвта, треба да ги намали, ако има дијабет, тој треба да биде ставен под контрола со помош на лекови или инсулин. Постојат фармаколошки и нефармаколошки мерки. Во нефармаколошки мерки спаѓа хигиено-диететскиот режим, а во фармаколошки се лековите. Друг начин на лекување е интервенцната кардиологија, во народот уште познато како преглед со жица. Со овој преглед се гледа каде и колку се затнати крвните садови. Тој метод не е само дијагностички, туку е и исцелителен. Може да се постави стент онаму каде што е потребно и пациентот да биде излекуван. Меѓутоа, кај некои пациенти тоа не е така. Се прави „синтакс-скор“ и се гледа колку се зафатени крвните садови, дали станува збор за повеќесадовна болест, кои типови на лезии се зафатени и ако тоа не е повољно за стентирање, тогаш пациентот се препраќа на кардиоваскуларна хирургија.

«Кои се вашите препораки за да не дојде до кардиоваскуларни болести?»

НИКОЛОВ: Потребно е усвојување на здрави навики уште од детството. Одржување на идеалната телесна тежина со здрава линија на телото, физичка активност, занимавање со спорт. Тоа треба на младите да им се втемели уште од најрана возраст. Избегнување на штетните навики како што е пушењето цигари, да се внимава на здравата исхрана, да се консумира повеќе зеленчук и овошје. Сето тоа се мерки за превенирање на атеросклерозата со претпоставка на еден здрав и долговечен живот. ■

РУСКИ СВЕДОШТВА ЗА ГРЧКАТА ПОЛИТИКА КОН ОСМАНЛИСКА МАКЕДОНИЈА

Грчката организација во Солун

продолжува од претходниот број

Мошне забележливо живна грчкиот дух, земајќи на себе најнаивни шовинистички форми: сите грчки дуќани, опинчарници и сл., се накутуваат со фирми украсени со националните бои (сина и бела, б.н.); а тие имаат и древни грчки имиња: Маратон, Партенон и др.; дури и на киселото млеко се појави натпис 'грчки јогурт'...

Пишува | 9-р Димишар Љоровски Вамваковски

На 3 јуни 1907 година управителот на рускиот конзулат во Солун, **Кохмански**, во име на руската амбасада во османлиската држава составил прилично долг извештај за грчката пропаганда во Солунскиот вилает. На самиот почеток рускиот конзул заклучил:

„грчкото движење се развива со извонреден успех, под влијание на што комитетот, занесувајќи се сè повеќе, не наоѓа воопшто за потребно, макар и надворешно, да ги замаскира своите дејства, туку со очигледна невоздржаност ги отвора своите карти“.

Еден од главните идеолози и раководни дејци на грчката пропаганда, мирна и вооружена, бил грчкиот политичар и дипломат **Ламброс Коромилас**. Во 1904 година тој бил поставен за конзул во грчкиот конзулат во Пловдив, од каде што во септември истата година бил преместен во конзулатот во Солун. За разлика од Битолскиот вилает, кој бил раководен од грчкиот „Македонски комитет“, Солунскиот вилает бил организиран

директно од грчката влада преку конзулатот во Солун, односно Коромилас. Според историчарот Крсте Битовски, грчкиот конзулат во Солун и Коромилас станале центри од каде што била раководена андартската борба во тој дел од Македонија, каде што почнале да пристигнуваат грчки офицери како службеници и под псевдоними биле вработувани во конзулатот.

По краткото отсуство на Коромилас од Солун во почетокот на 1907 година, тој се вратил во градот, кој покрај дотогашната функција, сега бил назначен и за инспектор на сите грчки конзулати. Со враќањето на грчкиот конзул во Солун, Кохмански во извештајот заклучил дека:

„мошне забележливо живна грчкиот дух, земајќи на себе најнаивни шовинистички форми: сите грчки дуќани, опинчарници и сл., се накутуваат со фирми украсени со националните бои (сина и бела, б.н.); а тие имаат и древни грчки имиња: Маратон, Партенон и др.; дури и на киселото млеко се појави натпис 'грчки јогурт'... Едновременно грчкиот комитет будно следи да не страдаат никакви интереси на елинизмот и во тој однос тој не се двоуми пред никакви средства“.

Солун во почетокот на 20 век бил космополитски град. Во него живеело население од различен етнички и религиозен карактер. Градот имал околу 120.000 жители, од кои најмногубројни биле Евреите, следувале Турците, Грците, Македонците, Ромите, како и

државјани од голем број европски држави. Солун бил политички, економски, административен и воен центар во европските владенија на османлиската држава.

За начинот на дејствување на грчката пропаганда во Солун, рускиот конзул Кохмански го посведолил примерот на извесен **Иван Хаџи-Лазаро**, руски државјанин со македонско потекло. Имено, фамилијата на Хаџи-Лазаро во првата половина на 19 век била многу позната и почитувана во Солун и како патријаршистка од грчката пропаганда била сметана за верна на елинизмот во османлиската Македонија. Во четириесеттите години на истиот век целата фамилија добила руско државјанство, при што споменатиот Иван бил испратен во Русија, каде што по завршување на високото образование се вработил во руското Министерство за надворешни работи. Во периодот кога бил составен овој извештај Иван Хаџи-Лазаро од името на своите наследници почнал да го распродава целиот недвижен имот. Проблемот за грчката пропаганда настанал кога еден дел од земјиштето на фамилијата тој се обидел да го продаде на солунскиот адвокат Далчев, кој припаѓал на егзархиската црква. Кохмански за овој случај забележал:

„веднаш штом се дознало за тоа, Иван Хаџи-Лазаро почна да добива анонимни заканувачки писма, а најпосле и мошне јасен совет од солунскиот митрополит Александар, кој го прекоруваше заради непатриотската намера да продаде грчка земја на Бугарин (егзархист, б.н.) и го предупредуваше во можните сериозни последици од таквата постапка“.

Непосредно по ова предупредување бил извршен вооружен напад од страна на грчкиот комитет врз по-

средникот на купопродажбата. По овој настан и двајцата, Хаџи-Лазаро и Далчев, исплашени за својот живот, решиле да се повлечат од зделката. На ваквиот однос на грчкиот комитет реагирал рускиот конзул до генералниот инспектор Хилми-паша, кој „отворено призна дека со грчките комитети неопсредно раководи генералниот конзулат и митрополитот Александар“. Генералниот инспектор место да ја преземе работата во свои раце и да демонстрира реална власт на целата своја територија, неразбирливо за конзулот препорачал фамилијата на Хаџи-Лазаро што поскоро да си замине од градот. На крај, Кохмански во врска со овој случај заклучил дека истиот претставувал практичен пример, кој ја признал „полната бесилност на турските власти против дејствувањето на дејствувањето на грчките комитети, дури и во самиот град Солун“.

Во периодот 1906-1908 година во градот Солун била создадена тајна терористичко-разузнавачка организација на чело со тогашниот грчки офицер и подоцнежен грчки пратеник Атанасиос Сулиотис (Николаидис). Прво организацијата била директно финансирана од страна на грчкиот конзулат. „Солунската организација“ – како што била наречена, го имала градот поделено на шест сектори за кои одговорни биле раководители и кои комуницирале директно со Николаидис. Истовремено, раководителите на секторите располагале со по десетмина агенти и терористи. Со тек на времето организацијата почнува и самата да се финансира со помош на компанија што ја создал лично Николаидис. Нејзина основна задача била да собира информации. Исто така, таа вршела убиства на свои противници, пред сè од редовите на егзархијата, се служела со заплашување, малтретирање, тепање и предизвикување материјални штети на сите тие што

ги сметала за непријатели на грчката пропаганда. Особено значајна била т.н. економска војна против егзархискиот елемент во градот. Забрането им било на Грци и патријаршисти да им продаваат каква било стока на егзархистите, а исто така, првите биле поттикнувани да купуваат имот од вторите во нивните квартали, но никој од Грците не смеел да им продава или изнајмува недвижен имот на егзархистите. Николаидис посетил и други градови во османлиската Македонија, каде што создавал клонови на неговата легална компанија, но и се обидува да создаде нелегални идентични организации, како таа во Солун.

Во споменатиот извештај на рускиот конзул кога пишува за „грчкиот комитет“ со сигурност мислел на организацијата што ја создал Николаидис. Според Кохмански, „грчкиот комитет, кога се почувствува господар на ситуацијата, реши да применува јавни репресалии воопшто и против несомнените Грци, што им се противеа на и премногу произволните негови решенија, кои не одеа во полза на пооделните лица или општини“. Конзулот, покрај прогонот на Македонците-егзархисти, се осврнал и на дејноста на оваа организација против Власите. Тоа особено било карактеристично во Берската и во Катеринската каза. Така, на пример, во Бер „локалниот митрополит Апостол објаснил дека канон-

ските правила им забрануваат на вистинските синови на црквата (патријаршистите, б.н.) да имаат какви и да било врски со отфрлените – како резултат на тоа ниту во еден грчки дуќан, или на пазарот, ни еден Грк ништо не смее да му продаде на Власт“.

На крај од извештајот, рускиот конзул заклучил дека османлиската власт само декларативно презема мерки против грчката пропаганда, која „во суштина ѝ е симпатична и ѝ оди во прилог, сè дури не се сврти против неа“.

Како и да е, османлиската влада во септември 1907 година ја принудила официјална Атина да го повлече својот конзул од Солун, Ламброс Коромилас, кој по оваа должност бил поставен за амбасадор на Кралството Грција во Вашингтон, САД. Додека Сулиотис-Николаидис по 1908 година заедно со грчкиот конзул од Одрин и еден од највлијателните грчки идеолози од тој период, Ион Драгумис, биле испратени во Истанбул, каде што првиот повторно прикриен како трговец, а вториот како вработен во грчката амбасада, создале тајна организација по примерот на таа во Солун, делејќи го Истанбул на 36 сектори, со повеќе од 500 членови. Оваа организација била поддржана од грчките пратеници во османлискиот парламент, Патријаршијата и владата во Атина. ■

ПРОДОЛЖУВА

КНИЖАРНИЦАТА „МАТИЦА
ЕКСКЛУЗИВ“ ПРЕПОРАЧУВА:

1

**Бисери на
македонската
резба**
Димитар
Корнаков

2

**Скопје и
Старата
скопска
чаршија**

3

**Соборните
храмови во
Македонија**
Димитар
Корнаков

4

Виничко кале
Коста
Балабанов

5

**Свети Наум
Охридски**
Цветан
Грозданов

СОЛО-РЕЦИТАЛ ВО ЛОНДОН НА НАШИОТ ВИРТУОЗ НА ПИЈАНО

Пет биса на Трпчески во „Барбикан“

Виртуозот на пијано Симон Трпчески со соло-рецитал со програма од Шопен гостуваше во престижната лондонска сала „Барбикан“, каде што првпат настапи без придружба на оркестар

Виртуозот на пијано Симон Трпчески со соло-рецитал со програма од Шопен гостуваше во престижната лондонска сала „Барбикан“, каде што првпат настапи без придружба на оркестар. Публиката го поздрави со аплаузи, а тој ѝ возврати со пет изведби на бис, соопшти „Културоп“.

Во најавата за неговиот прв целовечерен рецитал во „Барбикан“ лондонските медиуми наведоа: „Симон Трпчески ја носи сета своја харизма на целовечерниот портрет на Фредерик Шопен“.

Трпчески за Македонско радио изјави дека промоторот во центарот „Барбикан“ изразил желба да се претстави со Шопенова вечер. Истакна дека е голема честа да се добие покана за солистички концерт во салата „Барбикан“ во која повеќепати има настапувано со Лондонскиот симфониски оркестар, со кој таму ќе се врати во февруари в година.

■ **За мојот концерт понудив поширок дијапазон од композиторски-**

от опус на Шопен, негови мазурки, полонези, ноктурна и скерца. Се надевам дека овој концепт ја прикажа разновидноста во неговите генијални творечки вештини и различни музички форми бидејќи секогаш е голема одговорноста да се изведуваат неговите дела поради нивната деликатност, вкус, стил и интерпретација. Се надевам и дека успеав да допрам до срцата на публиката и да ѝ ги прикажам различните лица на Шопен во овие композиции - изјави за Македонско радио Трпчески, кој на стоечките овации на презадоволната публика во „Барбикан“ возвратил со дури пет изведби на бис.

Инаку, од почетокот на новава сезона, нашиот културен амбасадор ги собра комплиментите за настапите во Романија, Велика Британија, Италија, Чешка, првпат Словачка, Холандија, Соединетите Американски Држави, Италија, Германија и Португалија, а прва декемвриска дестинација ќе му биде Катовице, Полска, на концертот со Симфонискиот оркестар на Полското национално радио. ■ (Н.П.)

АНТОЛОГИЈА

Веле Смилевски (1949)

АКТУЕЛНА ПЕСНА

Мојот патриотизам е безграничен.
Купувам домашни производи,
купувам со векови.

Колам и кубам, во жешка вода
попарени, петли бендери
чистокрвни, со проверено потекло,
од буништа со познат вкус и мирис.

Распарувам јагниња од наши планини,
печам риби исклучиво слатководни
(о, мориња, мориња, мориња)
печам риби исклучиво слатководни
и чекам гости од сите континенти
да се качат на бината
и да ја кажат заедничката песна
за „Меридијани“, по можност без
интерпункција.

Купувам прехранбени производи по
поволни цени, купувам скара на кило и
на кило се раздадов.
Сега сум презаситен.

Стојам пред булуци домашни животни
подготвен да им се обратам
со јазик што тие не го разбираат
но го чувствуваат пред да им се стави
ножот на грлото за да бидат во тренд
на новото време за да бидат животни
со сенз за жртва.

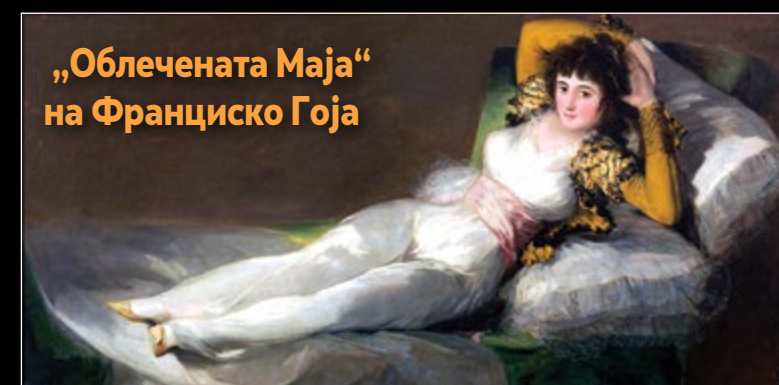
Презаситен, јазикот го изгубив
и сега стојам нем пред стварноста.

Се презирам себеси на кило
пред овој архивски куп од надежи.

Се поклонувам и верувам
дека еден ден од него ќе изникнат
темјанушки со отворени цветови како
нашите лица свртени кон небото во кое
се паѓа со векови.

100 НАЈУБАВИ СЛИКИ НА СИТЕ ВРЕМИЊА

„Облечената Маја“ на Франциско Гоја

„Облечената Маја“ е дело на Франциско Гоја (1746-1828), шпански сликар од времето на романтизмот. Гоја работел сидни композиции за цркви, нацрти за таписерии и сцени од секојдневни-

от живот. Меѓу најпознатите слики на Гоја е „Облечената Маја“, која со „Голата Маја“ се од периодот од 1800 до 1805 година. Денес овие слики се наоѓаат во музејот „Прадо“ во Мадрид. ■

ТОП 5 НАГЛЕДАНИ ФИЛМА во САД викендов

1

**ИГРИТЕ НА ГЛАДНИТЕ:
МОКИНГЏЕЈ, ВТОР ДЕЛ
THE HUNGER GAMES:
MOCKINGJAY – PART 2**

Заработка: 52.000.000 \$

Жанр: научна фантастика
Режија: Френсис Лоренс
Актери: Џенифер Лоренс,
Џош Хатчерсон,
Лиам Хемсворт

2

**ДОБРИОТ ДИНОСАУРУС
THE GOOD DINOSAUR**

Заработка: 39.200.000 \$

Жанр: анимиран филм
Режија: Питер Сон
Актери: Џефри Рајт,
Френсис Мекдорманд

3

**КРИД
CREED**

Заработка: 29.600.000 \$

Жанр: драма
Режија: Рајан Куглер
Актери: Мајкл Б. Џордан,
Силвестер Сталоне,
Теса Томсон

4

**СПЕКТРЕ
SPECTRE**

Заработка: 12.900.000 \$

Жанр: акција
Режија: Сем Мендес
Актери: Даниел Крег,
Кристоф Волц,
Леа Сејдо

5

**СНУПИ И ЧАРЛИ БРАУН
THE PEANUTS MOVIE**

Заработка: 9.700.000 \$

Жанр: анимација
Режија: Стив Мартино
Актери: Ноа Шнап,
Били Мелендез,
Хадли Бел Милер

Сенките се необични и интересни за сите, не само за децата, туку и за возрасните. Фестивалот е за деца, меѓутоа редовно и родителите се наши посетители. Сенката е секаде околу нас. Таа има магиска вредност, магиско значење, вели Стефановски

КРУМЕ СТЕФАНОВСКИ, ТЕАТАР НА СЕНКИ „СЕНКИ И ОБЛАЦИ“

ИГРАТА СО СЕНКИ

Разговараше | **Александра М. Бундалевска**
Фошо | **Александар Ивановски**

Младинскиот културен центар (МКЦ) беше домакин на третото издание на Интернационалниот детски фестивал на театар на сенки „Сонот на облачето“, кој го организира театарот на сенки „Сенки и облаци“. Настапија уметници од САД, Шпанија, Србија, од Македонија, а децата уживаа во магијата на сенките. Секоја претстава беше однапред распродадена. Театарот годинава одбележува и јубилеј – десет години од постоењето. Круме Стефановски е еден од организаторите на Фестивалот, а во организацијата се уште и Катерина Стефановска, Благородна Коцева - Симјанов, Александра Стојановска, Ивона Ѓорѓиовска, Ивона Кузмановска, низ годините во „Сенки и облаци“ работеле и Сара Цветановска, Сања Пановска - Миланова, Јордан Костов, Волф Вилке.

Играта со сенки е предизвик на сите нас. Мене ми е многу мило што по фестивалот, по одржување на работилницата на гостинката од Шпанија Валерија Гуглиети, децата раскажуваа дека дома си играле со сенки - вели во интервју за „Република“ Круме Стефановски.

Како успеа театарот на сенки „Сенки и облаци“ да опстои 10 години, а последните три да прерасне во фестивал на кој гостуваат театри од Шпанија САД, Бразил, Србија...?
СТЕФАНОВСКИ: Веројатно, нашиот ентузијазам е пресуден. Тоа почна како еден мој експеримент, да видам дали тој театар на сенки може да функционира, дали би имал публика, дали би имало интересирање. Првата претстава што ја направив пред 10 години беше „Баш челик“ и помина интересно. Не можам да кажам дека имаше голем успех, меѓутоа видов дека кај луѓето разбуди некаков интерес за овој театар. Ние немаме традиција на театар на сенки. Веројатно во Отоманската Империја гостувале некои театри и овде, така што луѓето некогаш, на овие простори го гледале тој театар, но немаме традиција на континуирано играње. Во тоа време кога почнував со тој театар основните интереси ми беа во однос на турската традиција како Караџоз, ама почнав да чепкам и да видам што се случува и на Запад. За разлика од источните земји во кои се игра традиционален театар на сенки како што е театарот во Кина, Индонезија, Бали, Јава, Тајланд, Камбоџа, Турција, кои имаат традиционален театар на сенки, кој до денес го негуваат, ние сме точно меѓата. До кај нас стасала некоја форма на традиционален театар, а веќе од нас, на Запад, е некој вид експериментален, нов израз на театар на сенки, кој, очигледно, е доволно интересен и привлечен за сите. Тој театар прилично се негува до другиот крај на светот – до Бразил, Аргентина, земји од

Латинска, па и од Северна Америка и Канада. Практично, низ целата Земјина топка е распространет тој театар. Секако, не е многу популарен, не е многу модерен, ама, за среќа, е доволно интересен. Во поново време користи и некои нови алатки како што дозволува современата технологија, така што никогаш не застанал на едно место. Тоа беше поттик и за нас - да го надградуваме тој театар, да бараме нов израз и на тој начин, играјќи си со тоа, ете поминаа 10 години и, за среќа, опстоивме во тоа и почнавме да го правиме фестивалот.

Интересно е што со минимален маркетинг фестивалот беше одлично посетен, а за сите претстави се бараше билет повеќе. Како ви успеа?

СТЕФАНОВСКИ: Сенките се необични и интересни за сите, не само за децата, туку и за возрасните. Фестивалот е за деца, меѓутоа редовно и родителите се наши посетители. Сенката е секаде околу нас. Таа има магиска вредност, магиско значење, така што играта со сенки е предизвик на сите нас. Мене ми е многу мило што по фестивалот, по одржување на работилницата на гостинката од Шпанија Валерија Гуглиети, децата раскажуваа дека дома си играле со сенки. Тоа беше нашата цел – да ги испровоцираме децата и да ја разбудиме нивната имагинација, да направиме нешто што не е секојдневно, а не е скапо. Не треба да се оди во големите трговски

центри, да се купуваат скапи играчки, кои, секако, нема да ги задоволат децата ни една недела, туку да се најде начин со нешто што е исконско и што го носиме, со сосема мали средства, со многу желба и имагинација да се направи една игра дома, која може да трае до бесконечност.

Имате и работилници за деца во рамки на фестивалот. Кажете ни нешто повеќе за тоа?

СТЕФАНОВСКИ: Практично, отворањето на фестивалот беше со работилницата на Валерија Гуглиети од Шпанија. Таа е многу интересна жена, која игра со дланките. Со нив прави различни фигури. Таква беше и нејзината претстава и работилницата. Имаше преголем интерес од децата. Работилницата помина одушевувачки. Таа само со додавање профили на своите дланки – глави, очи, правеше многу интересни фигури.

Не постојат правила, нема стандарди кога станува збор за театар на сенки. Од каде учите? И од гостите што доаѓаат на фестивалот е посведочено дека овој фестивал е уникатен и како таков треба да се негува.
СТЕФАНОВСКИ: На академија сме учеле дека постои некаков традиционален театар како Караџоз, кој се занимава со сенки. Но, само како информација. Никогаш не се учело нешто повеќе за тој вид театар. Многу ми беше инспиративно кога почнав да истражувам бидејќи не постои

школа за игра со сенки, буквално секој театар е различен, има свој израз. Тоа е многу убаво и многу впечатливо. За среќа, ние изминативе три години можевме да видиме различни театри од Русија, Турција, Франција, Бразил, Шпанија. Сите имаа своја специфика и имаат поинаков израз.

Што подготвувате за в година?

СТЕФАНОВСКИ: Поради големиот интерес, веќе размислуваме како да го конципираме следното издание. Можеби тоа ќе биде со по барем две одиграни претстави. Го сакаме просторот во Младински културен центар (МКЦ), кој е интимен, топол, шарен, токму тоа што го сакаат децата, а и овој театар бара поинтимен простор. Не сакам да го преселиме на голема сцена само затоа што би имало повеќе публика. Публиката што сака да дојде, ќе дојде повторно в година и во овој простор.

Добивте и грант од Фондацијата „Ем-Ти-Ви стејинг алајв“ (MTV staying alive) за превенција на сексуално преносливи болести и тоа во многу силна конкуренција?

СТЕФАНОВСКИ: Во огромна конкуренција, од 17 илјади пријавени

кандидати ние добивме грант и преку театар на сенки да ја раскажеме нивната поента. Очигледно, на луѓето многу им се допадна, па ни ја продолжија соработката. Таа претстава се игра низ повеќе градови во Македонија, имавме неколку работилници, предавања, соработка со други организации што работат на таа тема. И во следната, 2016 година ќе го работиме тој проект.

„Нашиот штрк Силјан“ е претставата на вашиот театар „Сенки и облаци“. Зошто ја одбравте неа?

СТЕФАНОВСКИ: Бидејќи одбележуваме 10 години од постоење на „Сенки и облаци“, сакав за јубилејот повторно да направиме некоја претстава што веќе сме ја работеле. Таа ја направиме во 2008 година, со неа гостувавме на еден фестивал во Сараево, добивме и награда за зачувување на традицијата на театарот со сенки. Сакав одново да го видиме текстот, да најдеме нови значење во него, да го разиграме уште повеќе, визуелно да го решиме поинаку. Оваа „нова“ претстава е некако подинамична, поколоритна, визуелно е поинаку спакувана и токму поради тоа ја работиме, да го одбележиме јубилејот. ■

ЗОРАН РАДИЧЕСКИ Е МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИЧЕН ГЕНИЈ - ЗБОРУВА ПОВЕЌЕ ОД 30 ЈАЗИЦИ

Разговараше | Невена Појовска
Фофо | Александар Ивановски

Зоран Радически е јазичен гениј. Лингвист кој зборува повеќе од 30 јазици кои се употребуваат на сите светски континенти. Тивок е, скроман и најчесто ќе го сретнете на поетски промоции, преведувачки работилници или на „Струшки вечери на поезијата“, каде што задолжително е опкружен со бројни учесници од сите земји од светот. Тоа е несекојдневна глетка, Зоки со еден разговара на германски, со друг на француски, на третиот му преведува на англиски, со поетите од Шпанија и од Мексико се шегува на шпански... Збунувачки, но вистинито. Тој течно ги зборува најзастапените светски јазици, но, исто така, зборува и јазици и дијалекти кои се многу малку познати кај нас, како што е зулу јазикот, кој се говори во Африка.

Знаете повеќе јазици отколку што имаме прсти на двете раце. Како успеавте да ги научите? Каков е Вашиот систем за учење, но и паметење на толку зборови?
РАДИЧЕСКИ: Познавањето на повеќе странски јазици отсекогаш било својствено за мене. Откога знам за себе, усвојувањето на јазик различен од мојот мајчин јазик беше не само нешто што со задоволство уживав да го правам и што ме исполнуваше, туку ми беше и сосема природна и едноставна работа. Растејќи во мултилингвална и во мултикултурна средина, секојдневно комуницирав со луѓе чиј мајчин јазик беше на пример

албански, турски, бошначки или ромски и слично, и тоа многу ми помогна во нивното изучување. Потоа, медиумски застапените јазици како англискиот, германскиот, шпанскиот, францускиот и така натаму, за мене претставуваа голем предизвик, но и прозорец кон сосема други јазици, за кои не сум ни знаел дека постојат. Најчесто јазикот го учев аудитивно, преку активно слушање, по слух, па визуелно, со гледање на фацијалниот израз, гестовите и на гримасите на соговорникот или на луѓето, без некои јазични помагала (книги, литература, мултимедија). Така, кога би се анализираше сега, можам да споменам дека уште од прилично рана возраст, некаде на четири-пет години, обидувајќи се да ја сфатам интегралната смисла на даден јазичен систем, се обидував при комуникација со соговорници, во повеќе наврати, со добра концентрираност и повторувања, артикулирачки да ги репродуцирам истите гласови и звуци што ги слушам, за да звучат колку што е можно поавтентично.

Затоа, сосема несвесно стекнав јазични вештини да се претопам или да се преобразам во бројни странски јазици, на високо фонетско-фонолошко, но и на лексичко ниво, за да ме чувствува соговорникот како свој, како дел од него и од неговата култура, за поедноставна и поблиска комуникација. Тоа ми доаѓаше сосема нормално, без многу напор и мислење успеав да совладам добар изговор, а со тоа и да научам одреден јазик. Притоа секој глас, збор, фраза и секоја реченица успеав брзо да ги запознам и да ги усвојам, а тие за релативно кратко

Секој јазик во себе носи една култура, еден нов свет кој некако станува дел од мене или јас од него. Затоа и стручно се наобразував во областа на преведувачките студии и пошироко во областа на лингвистиката, за да можам го работам тоа што го сакам и тоа што најдобро го умеам, вели Радически

време стануваа стотици, илајдници, милиони гласови, зборови и фрази. Секој различен глас, збор станува дел од мојата долготрајна меморија, но и од мојот светоглед, начин на комуникација и од мојата перцепција кон човештвото. Секој јазик во себе носи една култура, еден нов свет кој некако станува дел од мене или јас од него. Затоа и стручно се наобразував во областа на преведувачките студии и пошироко во областа на лингвистиката, да можам да го работам тоа што го сакам и тоа што најдобро го умеам.

Популарни сте на поетските читања каде што течно ги рецитирате и ги преведувате поетите од земјава и од странство... Дали поезијата Ве привлекува најмногу од сите жанрови?
РАДИЧЕСКИ: Да, во голем дел. Читањето поезија од странски и од домашни автори од раните ти-

нејдерски години можеби беше и една отскочна штица да се занимавам и да напредувам во познавањето на странските јазици. Зашто, не само што преведувам и рецитирам, туку и творам своја поезија, тоа ми е како умствена медитација.

Наоѓате ли соодветна примена на Вашето знаење на толкав број јазици? Со што се занимавате?
РАДИЧЕСКИ: Да донекаде, работам како независен преведувач и толкувач од повеќе странски јазици на други странски јазици, но и на македонски и обратно, се разбира; тоа најчесто се светските јазици, англискиот, германскиот, францускиот, рускиот и шпанскиот; исто така, работам и како едукатор, предавач по странски јазици на сите возрасти, најчести целни

групи со кои работам се висококвалификувани лица: медицински кадри, инженери, физички работници и студенти, кои пред сè, се интересираат за германскиот јазик.

Сте размислувале ли можеби да го пренесете своето знаење? Да ги учите новите генерации на јазиците што ги владееете, а кои кај нас не се изучуваат?
РАДИЧЕСКИ: Да, па тоа веќе и го правам, но, сепак, интересот за одредени ретки, а недоволно застапени, но важни барани јазици е сè уште низок. Сметам дека најсоодветна практична примена на некои доста значајни странски јазици, како на пример, најзастапените азиски и африкански јазици, би била во владините сектори и одделенија или меѓународните ин-

ституции и организации, чиешто службеници би имале голема, долгорочна корист. ■

Со секој купен број на „Република“ добивате попуст од 50 денари за кино-проекции во „Милениум“

попуст
50
денари
важи од 4.12. - 10.12.2015

КИНО МИЛЕНИУМ 3D

АТРАКТИВНИ ТУРИСТИЧКИ ДЕСТИНАЦИИ - ВЕРОНА

ГРАДОТ НА ВЕЧНАТА ЛЈУБОВ

Да не ја напишел Шекспир драмата за Ромео и Јулија, Верона би била обичен мал италијански град. Но, благодарение на најтрагичната љубовна приказна и бесмртните љубовници, ова место е познато во светот

Пишува | Јана Јосифоска

Италијанските градови претставуваат богата ризница на култура и на историја, но еден град посебно се издвојува со приказната за најславната двојка во историјата и нивната несреќна љубов. Во регионот Венето, на северот на Италија, се наоѓа прекрасната Верона, која со нејзината богата историја и нанадминлива убавина, сигурно, нема

да ве остави рамнодушни. Низ градот тече реката Адиге и го дели на два дела со грандиозни мостови од кои најпознат е Камениот мост (Понте ди Пјетра). Понте Пјетра е изграден во римско време, но е урнат за време на Втората светска војна од страна на Германците, па повторно е подигнат во 50-тите години од минатиот век, од автентичен камен.

• • •

Со оглед на тоа дека Верона е спој на духот на минатото и на модерното време, во кој било период да ја посетите, нема да погрешите

ПРИКАЗНАТА ЗА РОМЕО И ЈУЛИЈА ЗАШТИТЕН ЗНАК НА ВЕРОНА

Иако Верона претставува вистински бисер на средновековната архитектура и уметност, еден од најпознатите писатели на светот, Вилијам Шекспир, него го направил бесмртен пишувајќи ја најтрагичната и најубавата приказна на сите времиња. Да не ја напишел Шекспир драмата за Ромео и Јулија, Верона би била обичен мал италијански град. Но благодарение на бесмртните љубовници, ова место е познато во светот.

Како една од главните туристички атракции на Верона е куќата на Јулија. Шекспир со приказната за двете непријателски семејства, Монтеги и

Капулети, го освои светот, меѓутоа, многубројни италијански и светски историчари не успеале да најдат траги за нивното постоење. И покрај тоа, ништо не ги спречило граѓаните на Верона и во светот да веруваат во оваа романтична приказна со тажен крај, па малата куќа со балкон во центарот на Верона е приспособена и прогласена за дом на Јулија. На сидот од оваа куќа е поставена табла со стихови од Шекспир.

Илјадници туристи секојдневно го посетуваат овој град за лично да ја видат легендарната куќа од 13 век. Во нејзиниот двор се наоѓа бронзена статуа на Јулија, чијашто фигура, буквално, е „исполирана“ од допирите на милиони луѓе. Имено, постои легенда дека девојките треба да ја допрат десната рака на скулптурата на Јулија и да замислат љубовна желба, а момците десната бронзена града. Ако момчето и девојката го направат тоа истовремено, се верува дека засекогаш ќе останат заедно. Поради ова милиони туристи сакаат да ја допрат скулптурата за среќна љубов. До споменикот на Јулија се наоѓа и сид преполн со пораки и потписи, испишани рачно од илјадници луѓе. Многубројните молитви и пораки се инспирирани од само еден збор – љубов.

ОМИЛЕНО МЕСТО ЗА ОДМОР НА ГОЛЕМИОТ ЈУЛИЈ ЦЕЗАР

Кога веќе сте во Верона и ја истражувате најубавата љубовна приказна, не треба да го занемарите и другиот дел од туристичката понуда и импозантна архитектура на овој романтичен град.

Верона е место основано во 4 век пред новата ера и многу долго била под римска власт. Независна и слободна држава станала во 1107 година, но набрзо потоа потпаднала под влијание на династиите и на државите од северот на Италија. Меѓу многубројните знаменитости на архитектурата, особено е привлечна римската арена. Овој театар има 22.000 места, а по големина е на трето место во Италија. Во арената денес секоја година се одржуваат театарски и оперски претстави. На ова место незаборавни концерти одржале многу големи ѕвезди меѓу кои Лучијано Павароти и Тина Тарнер.

Кога ќе ја прошетате на мир Верона, ќе видите дека таа е неодрлив римски град на бреговите на реката Адиге, дом на убавина и на уметност. Во текот на вашиот престој, немојте да ја заобиколите ни Фонтаната на вистината, Столбот на срамот и многубројните цркви. Освен црквите, во Верона, дефинитивно, треба да се погледне Градската палата, куќата Мазанти, прекрасната ренесансна Палата дел Капитано, музејот во кој се чуваат многу вредни дела на италијанското сликарство и комплексот на гробници на фамилијата Салицери од 14 век. Гробницата со споменици е

единствена во Италија, бидејќи членовите на оваа богата фамилија, спротивно на христијанското верување дека телото треба да и се предаде на земјата, се погребани во подигнати гробници за да бидат поблиску до Бога.

Во зграда со темнопортокалова фасада на централниот плоштад на Верона живеел и Данте Алигиери, најголемиот италијански и еден од најзначајните светски писатели, откако избегал од Фиренца. За неговото присуство во овој град денес сведочи огромниот споменик што му го подигнале жителите. Верона му била омилено место за одмор и на големиот римски водач Гај Јулиј Цезар. Уживал да го поминува слободното време тука.

Со оглед на тоа дека Верона е спој на духот на минатото и на модерното време, во кој било период да ја посетите, нема да погрешите. Во близина на овој вечен град на љубовта се наоѓа монденското и најголемо езеро Лаго ди Гарда, кое вреди да го посетите и да се релаксирате во алпските убавини на тој крај. Иако Париз и Рим неоправдано ја претигнале на полето на романтиката, секој што барем една минута прошетал низ Верона, нема да се согласи со тоа. Градот избилува со интимни кафулиња, ресторани со прекрасен поглед на реката или градот, кои се затскриени од метеж и бучава, каде ќе пронајдете мир и спокој. Едноставно, тука љубовта се пишува со голема буква. ■

СЕГА МУ Е МАЈКАТА ЗА СВИРКА

Порано не беше проблем да се договориш за настап со цена, а сега не е баш така. Тој период кога не се разговара за цена се сведе токму на овие два месеца, пред и по Нова година

Пишува | Марина Косџовска
Фото | Горѓи Личовски

Од затишје преку целата година до неколку големи македонски концерти во декември. Во „Борис Трајковски“ пееја Тамара Тодевска и „Златните славејчиња“, а сега следуваат „Љубојна“ и „Нокаут“... Но, ако концертите се ретки – свирките не се. Повеќето македонски музичари преку целата година имаат свои договорени гостувања, иако и тие не се чести онолку колку што можеби беа пред некоја година.

Нашиот народ знае и сака да се весели, па еуфоријата и празничното расположение се чувствуваат на секое коше. Предногодишни забави, свирки по кафулиња, денски тезги, корпоративни прослави, концерти по плоштадите – места и мегдани има многу.

Но, пејачите се сеќаваат и на подобри времиња, кога во овој период се заработуваше колку останатиот период од годината, колку од хонорарот, толку и од бакшишот. Колку е тоа така во последните две-три години?

■ Во однос на другите години има огромна разлика, но се надеваме на подобри времиња – едногласно се согласуваат нашите соговорници, музичари кои во текот на годината често настапуваат низ земјава.

Како некој што е долго време на естрадата, Кристина Арнаудова е сведок на овие промени.

■ До пред 5,6 години декември беше период кога немав слободен ден, секој ден имав или новогодишно снимање или настап или настан. Секако дека со тоа следуваа и заработувачка. Ни одблизу како онаа на нашите колеги од Србија, но, сепак, ја имаше – вели Арнаудова.

Пејачката вели дека друг проблем е и тоа што сега сè се сведува на една или на две новогодишни програми, бидејќи телевизиите увезуваат новогодишни програми, а настапи има само неколку.

■ Нема ни споредба колку последните години е падната работата. Но, не само за нас. Тоа значи дека ни дискотеките, ни компаниите не можат да нè платат. Економската состојба, генерално, е многу лоша за сите – смета таа.

Пејачот Александар Белов вели дека, иако преку целата година има доста работа, овој е најплодниот период, кога и самиот има најмногу настапи. Но, според него, разликата од порано и сега е доста голема.

■ Порано не беше проблем да се договориш за настап со цена, а сега не е баш така. Тој период кога не се разговара за цена се сведе токму на овие два месеца, пред и по Нова година. Но, што е тука е, мораме да се надеваме на подобро, па и дека ќе се вратат убавите времиња. Сè е добро додека има работа – вели Белов.

И според пејачката Нина Јанева разликата од порано досега е огромна.

- Тоа повеќе може да се забележи кај колегите од народната естрада, бидејќи таа музика е најзастапена и најбарана за големите хотелски или ресторански прослави – смета таа.

Јанева вели дека е ангажирана некаде преку цела година и на редовни свирки и на приватни забави, па овој период не ѝ менува многу.

■ Не сум од оние изведувачи што ги триплираат цените само затоа што е предногодишен период, затоа што ниту јас, ниту мојот бенд не живееме и не опстојваме од музика. Задоволна сум од соработката со големи македонски

фирми кои досега нè ангажирале и сè уште нè ангажираат затоа што ние сме таков тип бенд што свири само светски хитови и строго забавна музика и немаме ниту интерес ниту аспирација кон нешто друго – вели таа.

И Александар Тарабунов овој период го доживува без многу возбуди околу настапите. Едно останало – предногодишниот период бил и ќе биде плоден, но дали е доволно?

■ Сега не се заработува колку за цела година, нормално, пред и за новогодишната ноќ, како и месецот потоа, има повеќе настапи за пејачите, бидејќи е таков периодот и сите се забавуваат повеќе, но не е ништо посебно, барем јас тоа така го доживувам – вели пејачот.

Пејачката Симона Попоска, пак, која настапува како дел од „Саунд месинџерс“ заедно со диџеј Ерик Фокс, вели дека овој период секогаш им е полн со обврски.

■ Зимскиот и летниот период отсекогаш биле најдобри за работа и за заработка во однос на другиот дел од годината. Декември и јануари секогаш се најисполнети со настапи, но, затоа февруари, како што викаме, е „мртов месец“ – вели Попоска.

„Саунд месинџерс“ веќе го имаат закажано денскиот настап за 31 декември во кафулето „Чептер“ во „Сити мол“, но сè уште не одлучиле каде ќе свират таа ноќ.

Ни Тарабунов сè уште не решил каде за новогодишната ноќ. Вели, ќе избира меѓу повеќе понуди од општини низ државава, но дека има време, а во преговори за настапи е и Белов.

Јанева, пак, се надева дека ќе земе распуст од обврските и дека, како лани, ќе помине четири-пет дена на планина. Многумина ќе се согласат дека Арнаудова ќе го има најдобриот дочек.

■ Оваа година паузирам од сè, бидејќи веќе во јануари го очекуваме новиот член во семејството. Овој период растам и се одморам (се смее). Нова година ќе ја поминеме дома, со пријатели и со мојот голем стомак, кој не може да си дозволи многу шетање – се смее пејачката. ■

КАКО ДА ЈА КОМБИНИРАТЕ БЕЛАТА МАИЦА ПРЕКУ ЦЕЛА ГОДИНА?

Сигурно нема да ви биде студено бидејќи станува збор за облекување во слоеви и има многу начини на комбинирање. Ако, можеби, белата маица не е дел од вашата гардероба, истиот метод може да го употребите за други бои на маици, посебно за светлите, кои се со неутрални тонови

Одредени летни парчиња гардероба може да се комбинираат со есенска или зимска гардероба. Таква е обичната бела памучна маица, која може да се носи преку целата година. Има комбинации што се одлични и кои може да се искористат за секоја пригода – од лежерни комбинации за секој ден преку такви за вечерни излегувања.

Сигурно нема да ви биде студено бидејќи станува збор за облекување во слоеви и има многу начини на комбинирање.

Ако, можеби, белата маица не е дел од вашата гардероба, истиот метод може да го употребите за други бои на маици, посебно светлите, кои се со неутрални тонови.

ВО КОМБИНАЦИЈА СО КАПУТ ИЛИ БУНДА

Кога преку ден ќе затопли, раскопчајте го капутот и сите други слоеви под кои се наоѓа белата маица. Ова е идеална комбинација за облекување во слоеви.

ВО КОМБИНАЦИЈА СО ПАЛТО

Ако сте љубител на спортска елегантија, бела маица со палто е идеална комбинација за сите пригоди. Ако сакате да изгледате уште поелегантно, облечете чевли или чизми со високи потпетици. За секојдневна варијанта комбинирајте со чевли или со чизми со рамна петица.

БЕЛА МАИЦА СО ШАЛ

Шалот не е само потреба за есенско-зимските денови, туку е и моден додаток. Ако ви се чини дека белата маица е премногу обична, надолнете ја со убава марама или шал или шапка.

БЕЛА МАИЦА СО КОЖЕНА ЈАКНА

Освен што оваа комбинација може да се носи кога надвор не е премногу студено, во зима оваа комбинација може да се носи во затворени простории, а притоа кожената јакна го заменува палтото.

БЕЛА МАИЦА СО КОШУЛИ И СО ЕЛЕЦИ

Белите маици може да ги комбинирате со фармерки, кариани и други видови кошули или со топли, крзнени и волнени елеци.

АЛИСОН СТОК

Родена:
22 март, 1989
(26 години)
Њупорт Бич,
Калифорнија, САД

Професија:
атлетичарка

Родители:
Алан Сток,
Синди Сток

Брат:
Дејвид Сток

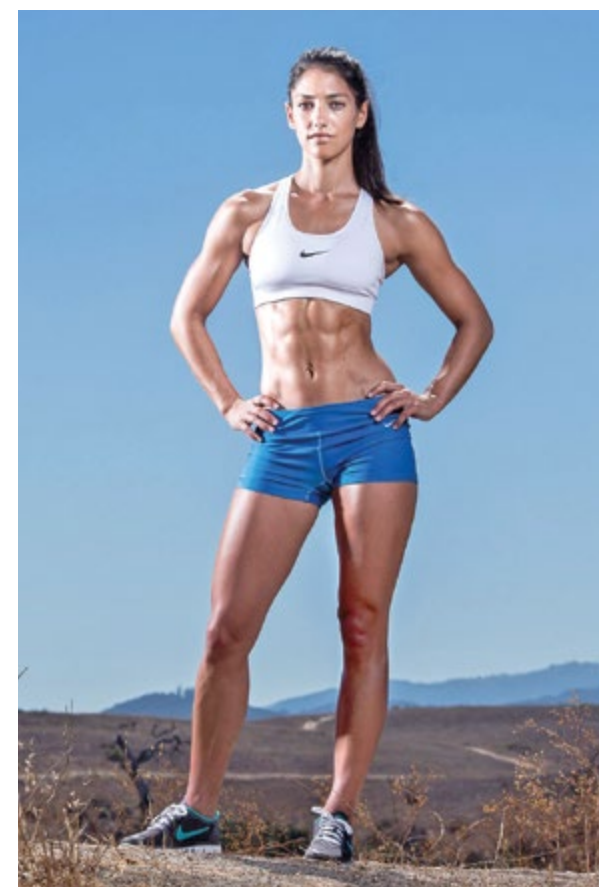
Алисон Сток е американска атлетичарка во дисциплината скок со стап и важи за една од најубавите жени во спортот. Алисон магистрирала на Универзитетот Бер-

кли и срушила неколку рекорди во својата област. Се чини дека оваа природна убавица во блиска иднина ќе стане една од најголемите спортски ѕвезди во светот. ■

Цитати:

- „За жал, не ги знам имињата на спортистите. Јас воопшто не сум спортистка.“
- „Во мојата работа и во себе, ги одразувам црните, жените и мажите, исто како што ги одразувам и другите. Еден ден дури и најсамозаштитените ќе се погледнат во огледалото што го прикажувам и ќе престанат да се плашат.“
- „Сакам да бидам мотивација и инспирација за секого: мојата голема цел е повеќе жени на велосипеди.“

Преод | Ана Цветаноска

ШТЕДИ СЕКОЈ ВИКЕНД

Акцијата трае од 04.12 до 06.12.2015

TINEX

СЕКОЈ ДЕН
СО
ВАС

КРАП свеж 1кг. -18% 219,- СТАРА ЦЕНА 269,-	ПИЛЕ свежо 1кг. PERUTNINA PTUJ -10% 169,- СТАРА ЦЕНА 189,-	КРУШИ 1кг. -37% 85,- СТАРА ЦЕНА 135,-	ЈОГУРТ 0.9% 1л. ZBREGOV 46,- СТАРА ЦЕНА 51,-	ПАВЛАКА 850мл. + 180мл. MEGGLE -19% 91,- СТАРА ЦЕНА 113,-	КАФЕ инстант 90гр. FRANCK 20% GRATIS 91,- СТАРА ЦЕНА 119,-
СВИНСКИ БУТ без коска 1кг. 264,-	СВИНСКИ РЕБРА 1кг. 219,-	КИВИ 1кг. -30% 45,- СТАРА ЦЕНА 65,-	СОК 4x1.5л. SINALCO 3+1 110,- СТАРА ЦЕНА 160,-	ДЕТЕРГЕНТ за алишта 3кг. MERIX -25% 199,- СТАРА ЦЕНА 266,-	ХАРТИЈА тоалетна 8/1 MILDE -30% 109,- СТАРА ЦЕНА 156,-
ЈУНЕСКА ПЛЕШКА 1кг. 385,-	СВИНСКИ КРЕМЕНАДЛИ 1кг. 222,-				

Понудата на свежо свинско месо може да се најде во сите Тинекс месарници - Супер Тинекс: Кончар, Првомајска, Зебра, Драмски, Млечен, Годел, Злокуќани, Катна гаража јужен булевар, Охрид, Куманово. Тинекс маркети: Карпош 3, Центар 2, Стара тв, Прилеп, Охрид летница, Битола 2, Кавадарци, Кочани - Понудата на свежа риба може да се најде во Супер Тинекс: Кончар, Првомајска, Зебра, Драмски, Млечен, Годел, Катна гаража јужен булевар, Куманово.

лабораторија

СПЕЦИЈАЛИСТИЧКА ДИЈАГНОСТИЧКА ЛАБОРАТОРИЈА

Совршенството ни е во крвта

- БОЛКИ ВО СТОМАКОТ • ПОДУЕНОСТ • ЗАПЕК • ПРОЛИВИ
- ГЛАВОБОЛКИ, МИГРЕНА • БОЛКИ ВО ЗГЛОБОВИ
- КОЖНИ ПРОМЕНИ • ХРОНИЧНА ПРЕКУМЕРНА ТЕЖИНА

ДАЛИ ПРИЧИНАТА ЗА ВАШИОТ ПРОБЛЕМ Е ИНТОЛЕРАНЦИЈА НА ХРАНА?

Понекогаш, одредени лица имаат невообичаена реакција кон одредена храна или состојка од храна!

- ✓ ТЕСТ СО КОЈ СЕ ОДРЕДУВА МОЖНА ИНТОЛЕРАНЦИЈА НА ПРЕКУ 90 ВИДОВИ ХРАНА ИЛИ СОСТОЈКИ ОД ХРАНА ОДЕДНАШ!
- ✓ ЦЕЛОСНО ИСЧЕЗНУВАЊЕ НА СИМПТОМИТЕ И ПОДОБРУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНАТА СОСТОЈБА ПО ДИЕТА БАЗИРАНА НА РЕЗУЛТАТ ОД ТЕСТ ЗА ИНТОЛЕРАНЦИЈА.

Локација 1 - Комплекс Македонија (спроти Алунина)
Бул. 8 Септември бр.2, Лок. 1, 1000 Скопје
тел: 02/3179 001, 075 211 406; факс: 02/3177 130; e-mail: lab@avicenalab.com.mk

Локација 2 - нас. Аеродром
Бул. Јане Сандански бр.7, Лок. 4, 1000 Скопје
тел: 02/24 77 345; факс: 02/24 77 347; e-mail: lab2@avicenalab.com.mk

www.avicenalab.com.mk

УБАВО ПОСТАВЕНАТА МАСА ГО НАДОПОЛНУВА СЕКОЈ АМБИЕНТ НА ТРПЕЗАРИЈАТА

НАБАВЕТЕ УБАВА ПРЕКРИВКА

Просто е неверојатно што може да направи една убава прекривка за маса за забавување на просторот. Без разлика дали е купена или е рачно изработена, една елегантна или невообичаена прекривка ќе го направи неутралниот амбиент пожив и поинтересен.

САЛВЕТИ

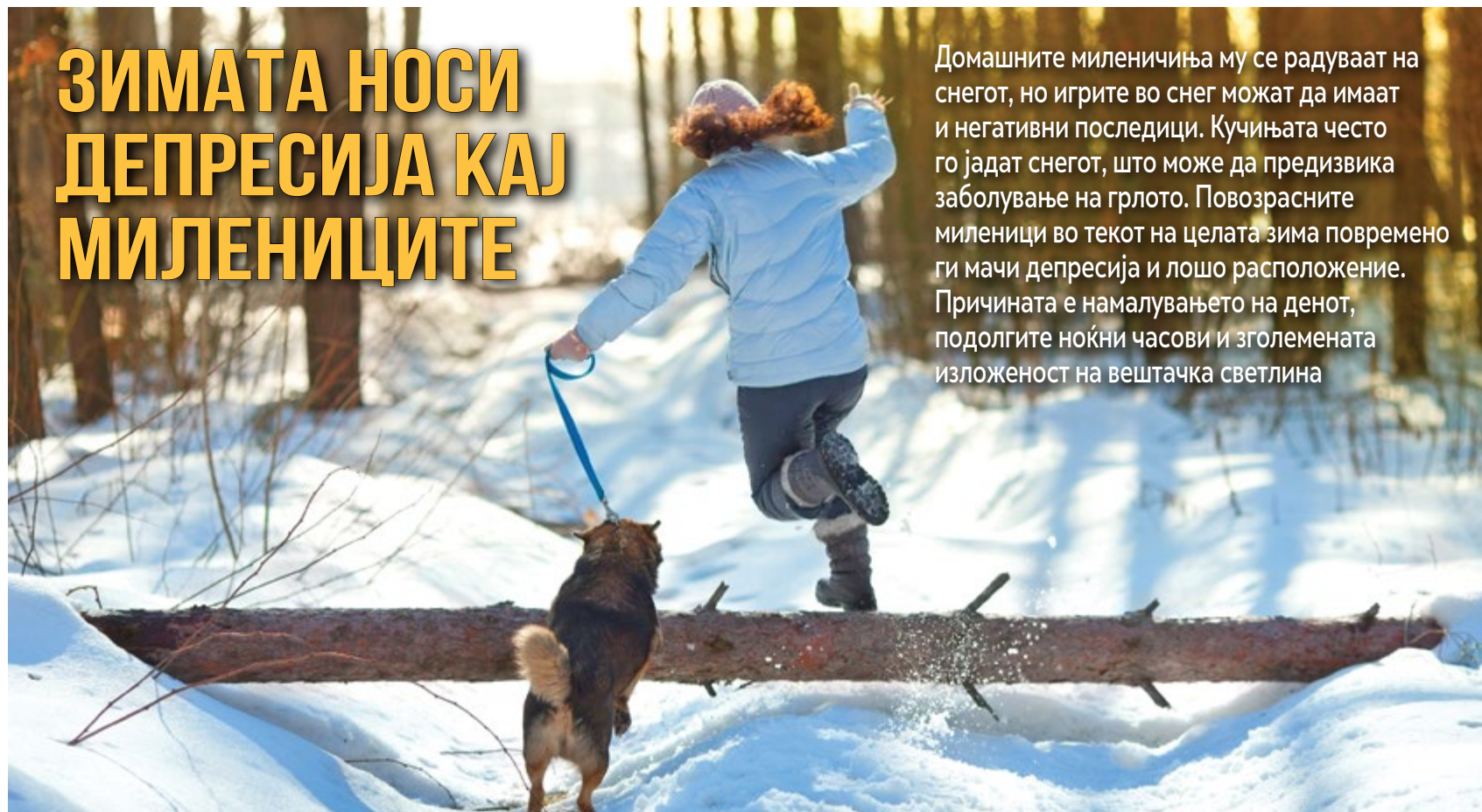
Освен хартиените салвети, може да користите и платнени. Тие ќе придонесат за формалноста на обедувањето. Сè што треба да направите е потоа да ги исперете во машина за перење алишта. Нека бидат или во иста или во спротивна боја од прекривката, за да се постигне подобар декоративен ефект.

ПРИБОР ЗА ЈАДЕЊЕ

Правилното поставување на приборот за јадење се води од едно едноставно правило, без разлика дали станува збор за формален или за отпуштен настан. Поставете го приборот за јадење според редоследот на користење, од надвор кон внатре. Вилушката се наоѓа од крајната лева страна, а на крајната десна страна се става ножот за првото јадење. Кои било лажици што ќе ги користиме пред десертот (на пример, лажицата за супа) се поставуваат десно од ножот. Приборот за десерт се става хоризонтално над чинијата или може да биде донесен со послужениот десерт. ■

ЗИМАТА НОСИ ДЕПРЕСИЈА КАЈ МИЛЕНИЦИТЕ

Домашните миленичиња му се радуваат на снегот, но игрите во снег можат да имаат и негативни последици. Кучињата често го јадат снегот, што може да предизвика заболување на грлото. Повозрасните миленици во текот на целата зима повремено ги мачи депресија и лошо расположение. Причината е намалувањето на денот, подолгите ноќни часови и зголемената изложеност на вештачка светлина

Високата температура во станите кај кучињата поттикнува дремка, здодевеност, а прошетките надвор се сè пократки. Забележани се депресивни миленици поради намалување на дневната динамика на дружење и скратениот престој надвор. Расите кучиња со долги влакна се поподложни на зимски заболувања затоа што често сопствениците подзабораваат да го истресат или избришат наталожениот снегот, кој може да предизвика нарушување на здравјето. Треба да им се потскратат влакната меѓу прстите на нозете и перничувањата затоа што тие брзо смрзнуваат како игли и

предизвикуваат болка што ја убива желбата за шетање. Милениците што живеат надвор-внатре се поподложни на заболување од тие што се на постојана природна температура. Како предиспонирачки фактори се и несоодветните услови на чување - студени и влажни бетонски простории без вентилација (гаражи, визби), како и темни простории. Кучиците во кои престојуваат кучињата мора да бидат поставени во дел од дворот што е позаштитен од провев и од ветер. Недостигот од квалитетна исхрана сериозно го ослабува организмот, што дополнително ја засилува агресивноста на

заболувањата од бактериско, вирусно или габично потекло. Најчесто заболување е воспаление на дишните патишта.

При ова сериозно заболување се забележува зголемување на телесната температура за еден или два степена, миленикот одбива храна, апатичен е и целосно се повлекува, без интерес и желба за игра. Жедта е поизразена. Поради ниската температура, водата во поилките најчесто замрзнува, а на кучињата што живеат надвор, особено ако имаат воспаление на грлото или на белите дробови, дополнително им се влошува состојбата. Дишењето е забрзано и стомачно, со плитки издишувања и вдишувања. Кашлањето не мора да биде зачестено, но е длабоко и не толку болно. Како одговор на организмот се јавува засилено лачење секрет што тече од носот и, во зависност од стадиумот, има различна боја - од жолтеникав, зелен до темнокафен. Неспособноста за доволно искашлување

предизвикува поголемиот дел од секретот да го голтаат, па за кратко време се јавува рефлекторно повраќање на содржината од желудникот, со што дополнително се ослабува организмот. Подолготрајното кашлање може да предизвика и астма. Лекувањето е сложено и подолго. Освен терапијата, на болното милениче треба да му се обезбеди сместување на суво и топло место, доволно проветрено и со оптимална изложеност на сончева светлина.

Исхраната треба да се насочи кон лесно сварливи варени јадења од посно пилешко месо, риба, ориз, млеко и млечни производи. На младите кучиња со заболени дишните патишта треба да им се дава поголемо количество минерално-витамински материји за побрзо оздравување. ■

БРОМЕЛИЈА

Бромелија е собно растение што потекнува од тропските прашуми на Јужна Америка. За да успее во домашни услови потребна му е топла и влажна средина

Листовите се дебели, а во средината цвеќето ја складира водата и оттаму ги црпе сите материји потребни за живот. За да се појават цветови, потребни се неколку години. Цветот е интензивно обоен и трае околу три месеци.

Се сади во грубо издробена земја. За да успее, треба да биде поставено во сенка бидејќи директното сонце му штети. Во зима, кога е послабо сонцето, треба да биде поставено на светло место, а со појавување на првите силни сончеви зраци треба да се врати во сенка. Температурата не смее да биде пониска од 18 Целзиусови степени. На четири до пет недели во водата за оросување како прихранување се додава течно губриво.

Ова цвеќе треба редовно да се залива со мека вода. Еднаш дневно треба да се оросува со пофино распрскување. Кога времето е потопло или просторијата е позагреана потребно е почесто да се прска или да се залива со вода.

Се размножува со издвојување на младите растенија. ■

КОМПЈУТЕР СО ГОЛЕМИНА НА ПАЛЕЦ ЗА САМО ПЕТ ДОЛАРИ

Кога прв пат се појави во 2012 година, моделот „розбери пи“ беше целосно револуционерен компјутер, не само поради своите карактеристики, туку и поради цената. Сепак, за цена од само 25 долари, овој компјутер со големина на кредитна картичка беше совршено евтин и доволно силен.

Фондацијата „Розбери Пи“ сега отиде чекор понатаму и го претстави „розбери пи зиро“ (уште помал модел) и тоа по цена од само пет долари.

„Пи зиро“ е компјутер во најсоодветна можна смисла. Иако нема тастатура, монитор, глумче и кукиште, во целост е функционален компјутер со процесор од еден гигахерц и со РАМ-меморија од 512 мегабајти, слот за микрокартичка СД, миниприклучоци за ХДМИ и два микроприклучоци за УСБ – еден за напојување и вториот за пренесување на податоци и на екстерни уреди.

Тој пак е малку послаб од „розбери пи 2 модел Б“, претставен во февруари 2015 година. „Пи 2 Б“ има „квадкор“ процесор од 900 мегахерци и РАМ-меморија од еден гигабајт. Но, моделот „пи зиро“ е, најмалиот претставник на семејството „розбери“ со димензии од 65 на 30 на 5 милиметри.

Сепак, тоа по што најмногу се истакнува во однос на останатата потрошувачка електроника е цената од пет долари.

„ЗЕНОС Е10 Р“
РАМО ДО РАМО СО
„БУГАТИ ВЕЈРОН“

АВТОМОБИЛИЗАМ

СУПЕРБРЗ СПОРТСКИ АВТОМОБИЛ ОД САМО 700 КИЛОГРАМИ

Британските автомобилски компании продолжуваат со својата традиција да произведуваат суперспортски автомобили кои располагаат со голема сила. Најнова потврда за тоа е новиот модел „зенос Е10 Р“

Подготви |
Бојан Момировски

Лесен спортски автомобил во својата „Р“ верзија, кој под поклопецот за моторот располага со бензински турбоагрегат од 2,3 литри кој доаѓа од „Форд“ и има 355 коњски сили. Можеби не звучи претерано силно, но тежината што ја има уверува дека се работи за вистински болид кој може рамо до рамо да се носи со „бугати вејрон“, кој чини неколку стотици илјади евра повеќе.

Означен како најбрз и највозбудлив модел досега, „Е10 Р“ е

препознатлив по веќе добро познатиот бескомпромисен дизајн. Моторот од 355 коњски сили и 475 њутн-метри најголем вртежен момент е поврзан со шестстепен рачен менувач, кој овозможува хиперспортско забрзување до 100 километри на час за неверојатни три секунди. Максималната брзина е електронски ограничена на 250 километри на час.

Алуминиумската и карбонската конструкција на каросеријата е преземена од моделите „Е10“ и „Е10 С“, но новиот модел „Е10 Р“ е опремен со нови амортизери „билстеин“, кои

се карактеристични само за тркачките автомобили. Покрај новите амортизери, „Е10 Р“ е опремен и со нови кочници, нови предни дискови и шепи. Овој модел, исто така, доби и опција за 16 и 17-инчни алуминиумски бандажи кои помагаат да се намали вкупната тежина за 10 килограми. Сите овие измени овозможуваат

автомобилот да тежи само 700 килограми, што е за 25 килограми помалку од моделот „Е10 С“.

За купувачите на кои „Е10 Р“ не им е доволно спортски, понудени се и седишта изработени од карбонски влакна, тркачки заштитни појаси кои се поврзани во шест

точки, како и управувач на кој е монтиран систем за брзо отстранување од главниот столб.

Покрај импресивните изведби, моделот „Е10 Р“ има изненадувачки пристапна цена која започнува од 40.000 фунти. Тоа е за 10.000 фунти повеќе од цената на „форд фокус РС“ кој го користи истиот 2,3-литарски мотор „екобуст“.

..... НАТАША АНДОНОВА

ЖЕНСКИОТ ФУДБАЛ ВО МАКЕДОНИЈА И ВО ШВЕДСКА ИМА ДРАСТИЧНА РАЗЛИКА НА СЕКОЕ ПОЛЕ

Разговараше | Бојан Момировски

По заминувањето од Германија во летниот преоден рок не направив пауза туку се приклучив кон мојот нов клуб Розенгард од Шведска каде што се пронајдов себеси и моите игри и голови придонесоа да го освоиме домашниот шампионат и да продолжиме на највисоко ниво во Лигата на шампионите

• **Пандев, Трајковски, Ибраими, Андонова. Дали е ова најдобриот напаѓачки квартет што го има Македонија?** Андонова: Може да се каже дека во моментов овие фудбалери ја претставуваат Македонија надвор во европските држави и се најдобри.

• **Со оглед на тоа дека само ти си четвртфиналист во Лигата на шампионите, излегува дека ти си нашиот најдобар фудбалер?**

АНДОНОВА: Од машкиот и од женскиот фудбал во Македонија останав само јас да ја

претставува Македонија во Лигата на шампионите и излегува дека сум единствената и најдобра претставничка во најеминентното натпреварување. Оваа сезона играм во четвртфинале и ова за мене претставува голем успех и шанси за уште поголем и пласман до самото финале.

• **Дали можеше пред пет години, кога те пронајдоа како талент, да претпоставиш дека ќе дојдеш во ситуација да играш за европската круна?**

АНДОНОВА: Мојот талент не беше спорен бидејќи во Македонија освоив сè што можеше

ФУДБАЛ | ИНТЕРВЈУ

да се освои. Мојот предизвик беше да играм во странство и тоа во една од најдобрите екипи. Моите игри понатаму во кариерата, поточно во Германија каде што настапував четири години, беа забележени од најдобрите европски тренери и тие потврдија дека сум играч со голем талент, а имав само 17 години. Подоцна стигнуваа понуди и беа заинтересирани повеќе екипи од Европа.

• **Читаме, слушаме. Андова гол, Андова два, не ретко и хет-трик. Колку е твојот објективен придонес за добрите резултати на Розенгард?**

АНДОНОВА: По заминувањето од Германија во летниот преоден рок не направив пауза туку се приклучив кон мојот нов клуб, Розенгард од Шведска, каде што се пронајдов себеси и моите игри и голови придонесоа да го освоиме домашниот шампионат и да продолжиме на највисоко ниво во Лигата на шампионите. На 13 меча, колку што одиграв за Розенгард, постигнав 12 голови и ја поминав мојата соиграчка, Бразилката Марта, која е најдобра фудбалерка во светот за неполни три месеци.

• **Од Македонија преку Германија до Шведска. Дали е тоа вистинскиот пат?**

АНДОНОВА: Така излезе дека е најдобро. Од Македонија до Германија, а сега половина година и во Шведска. Мислам дека го пронајдов вистинскиот пат каде што се чувствувам одлично и забележувам добри успеси со Розенгард.

• **Го освоивте домашниот шампионат, сега високо целите и во Лигата на шампионите. Во четвртфиналето ќе играте против Франкфурт, актуелниот европски шампион. Колкави се амбициите на твојата екипа?**

АНДОНОВА: Точно така. Го освоивме шампионатот и нашите цели и дострели во Лигата на шампионите се да стигнеме до финале. Ждрепката за четвртфиналето сакаше да ни се падне европскиот шампион Франкфурт. Ќе дадеме сè од себе за да го поминеме следниот противник и да се пласираме

во полуфиналето. Одиме чекор по чекор. За нас е голем предизвик да играме против Германките, но не се плашиме од никого бидејќи имаме одлична екипа. Секој противник е нов предизвик за нас.

• **Секогаш настапуваш и за македонската репрезентација. Да бидеме објективни, резултатите се катастрофални. Колку тоа може да придонесе за пад во формата и на клупски план?**

АНДОНОВА: Сосема се согласувам со вас дека со репрезентацијата имаме катастрофални резултати. Тоа многу се одразува на мојата форма бидејќи кога се враќам кон клупските обврски, ми требаат неколку дена прво психички, а потоа и физички да се вратам во нормала. Тоа се должи на слабите резултати со македонската репрезентација, а во клубот играм со големи ѕвезди од целиот свет. Разликата е драстична на секое поле.

• **Дали има Македонија иднина во женскиот фудбал? Ги следиш ли помладите генерации и дали, можеби, има некои фудбалерки што можат да тргнат по твојот пат?**

АНДОНОВА: За ова прашање сум скептична бидејќи 10 години назад играм прво во клубови, па во репрезентацијата на Македонија и не гледам никаков напредок, напротив, женскиот фудбал оди

наназад. Сите балкански држави и наши соседи страшно брзо одат напред со големи чекори и бележат одлични резултати со најсилните европски репрезентации. Ги следам и помладите генерации, но не можам да издвојам нешто посебно или некоја фудбалерка да отскокнува на повисоко ниво и да го продолжи мојот пат. Јас искрено ѝ посакувам на секоја млада фудбалерка што сака да ме замени да се посвети максимално професионално на фудбалот за да може да успее.

• **Уште како многу млада почна да настапуваш во фудбалска Европа. Пет години во Германија, сега и во Шведска. Можеш ли да направиш паралела на животот на професионалните спортисти кај нас и во светот?**

АНДОНОВА: Заминав на неполни 16 години со мојата сестра Сијче Андонова и се соочив со голем предизвик и со високи дострели во фудбалот, почнувајќи во Германија. Почнав да настапувам во домашното германско првенство и во Лигата на шампионите. Пет години поминав во Германија и зад мене имам големо искуство, како животно, така и фудбалско. Секако дека во секој спорт има огромна разлика во светот и кај нас бидејќи професионалните спортисти во светот имаат прекрасни услови за да можат да успеат во тоа што го работат. ■

Почна контраофанзивата на силите на Црвената армија против германските сили на фронтот пред Москва. На фронтот, широк 300 километри, беа пробиеени германските линии. Нацистичките девизии беа прегазени или опколени, а подоцна разбиени.

Единиците на ЈНА го бомбардираа Дубровник по шестмесечна опсада.

Јапонската царска морнарица извршила напад на Перл Харбор со цел да ја неутрализира воената моќ на САД во Пацификот.

Свети Климент Охридски, родоначалник на словенската литература и црковно беседништво, прв оригинален словенски и македонски поет, говорник, преведувач, заштитник на Охрид, е назначен за прв словенски епископ на Балканот.

Првите семафори биле поставени во Лондон. Ноќе биле осветлувани со зелена и со црвена гасна ламба.

Познатата слика на Леонардо да Винчи „Мона Лиза“ е вратена во парискиот музеј „Лувр“, од каде што беше украдена две години порано.

Американските космонаути и членови на екипажот на вселенскиот брод „Аполо 17“ стапнаа на Месечината. Тоа беше последната мисија во рамките на американската програма „Аполо“.

АВТОР: SAGIT- TARIUS	НАШ КО- ШАРКАР- СКИ РЕ- ПРЕЗЕН- ТАТИВЕЦ	СПОРТСКА ЕКИПА НА ЕДНА ДРЖАВА (МН.)	ЕНЦИ- СЕРИНИ	ТРИФИ- РЕН БРОЈ	ЈУНАК ОД ДЕЛО НА СТАЛЕ ПОПОВ (ПАША)	БОРА- ЛИШТЕ (МН.)	РАСКАЗ (ЛАТ.)	ПОСАТЕ- ЛОТ ДЕ БАЛЗАК	НАУКА ЗА ЗАКОНИ ЗА ДВИ- ЖЕЊЕ НА ТЕЛАТА
ЗАСТОЈ, ПРЕСТА- НУВАЊЕ									
УГОСТИ- ТЕЛСКИ ОБЈЕКТ (МН.)									
КНИЖЕВ- НО ДЕЛО, ЕПОС			ФРАН- ЦУСКИ ОСТРОВ						
АРТИСТ- КАТА БА- РИМОР			БЛАГА КАЗ- НА (МН.)	ЕЗЕРО ВО ФИНСКА					
ГОЛЕМА ИСТЕЧНА ВОДА				ЗОЛ ДУХ (ПО ЗАРА- ТУСТРА)	НА ИСТ НА- ЧИН (ЛАТ.)				
АЗОРСКИ ОСТРОВИ					УГРО- ФИНСКИ ПАДЕЖ	АНГСТРЕМ		АВСТРИЈА	
ПАРТИ- ЗАНСКО ВОЈУВА- ЊЕ (МН.)						ЖИТЕЛ НА ГРАДОТ ИТОН		СВРЗНИК	
КАМЕР- МАНИ							ИВАН ТОЧКО		
АНА ТЕМКОВА			МАЛАКСАН ЧОВЕК				РЕКА ВО РУСИЈА		
МАЧНА, НЕУГОДНА СОСТОЈ- БА (МН.)			НАШ ПИСАТЕЛ ЖИВКО					АМПЕР	
КОМПО- ЗИТОРОТ БЕР- ТОНЦЕЉ				ЖЕНСКО ИМЕ (ВЕ- СЕЛИНКА)				ЛУЖНО ОВОШЈЕ	
БОКСЕР- СКО БО- РАЛИШТЕ				ЧИМ ПОСТАТКА	ЛАРИЧНА ВРЕДНОСТ НА СТОКА (МН.)				ГРАД ВО АНГЛИЈА
ОРГАН ВО УТРОБА- ТА, ДРОБ					УРНАТИНА	ФУДБАЛЕ- РОТ СТАМ			
ИМАГИ- НАРЕН БРОЈ		ЕДНОЦИФ- РЕН БРОЈ					НОВИ САД		
СИЛВИ ВАРТАН		ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО	СРПСКО МАШИКО ИМЕ				ЗИМСКИ СПОРТ		
ЕКС АНГ- ЛИСКИ АТЛЕТИ- ЧАР СЕ- БАСТИЈАН			ГРАТЧЕ ВО СРБИЈА	НБА КО- ШАРКАРИ- ТЕ ОД ЊУЈОРК					
СЕЛЕК- ТИРАНИ, ОДБРАНИ				РАДИУС				"ЧЕТА"	

[illegible]

Здраво телефонатици. Го знаете тоа дека големите умови дискутираат за идеи, просечните за случки, а простите за луѓе – некако така одеше, но ми ја сфативте мислата.

Колку и да се трудам, кога ќе стигнам овде на претпоследна, морам да се најдам во третата група. Не е до мене, таква е програмата што ни се нуди.

Не знам кога пропадна до толку македонската сцена, па сите „пејачи“ решија да станат водители. Чекајте бе другари, па и за тоа треба талент! Кој ви кажува дека го имате, кога ни за првата работа го немавте?

Me mачи медиокритет. Me мачат едни та исти прашања и едни те исти одговори.

- Што те нема? – Јас постојано работам, сакам сè што излегува од мене да е квалитетно...

Да, сите знаеме што квалитетно излегува од тебе...

Малиот брат

facebook

Не си Македонец ако дома немаш кеса пуна со кеси.

Ми се додаја • Коментирај • Спореди

Да имав моќ како Нострадамус ќе им свонев на идните
кога ќе се начукам.

Ми се додаја • Коментирај • Сподели

Ако размислам подобро најцврста врска имам со банката, редовно им каснам и пак упорно ми се јавуваат.

Јас доцнам и кога се собираме кај мене дома.

Од сите магнети на фрижидерот, најголем сум јас.

Ми се додаја · Коментирај · Сподели

👍 На 9 луѓе им се допаѓа ова.

Напиши коментар ...

- Брат шо си вака залижан денес?
- Па јадев бурек утрово...и не ми дадоа салфетка.

- Види бабо, на компјутерот може да се отворат неколку прозорци!!!
- Гаси го тоа нешто ќе направиш промаја...

Разговараат две пријателки:
– Мојот ми рече дека ако уште еднаш разбере дека сум го изневерила, ќе се самоубие.
Оттогаш повеќе ништо не му кажувам и веќе седум пати му го спасив животот.

– Докторе, колку треба да сум висока за моите килограми?
– 4 метри!

ЧИЗКЕЈК СО ПУТЕР ОД КИКИРИТКИ И СО ЧОКОЛАДА

СОСТОЈКИ:

За подлога ќе ви треба:

- 18 колачиња „орео“
- 3 лажици растопен путер

За светла смеса ќе ви треба:

- 225 грама крем сирење
- 1/2 шолја путер од кикиритки
- 1 лажица екстракт од ванила
- 1/2 шолја шеќер во прав
- 1 лажица желатин

За темна смеса ќе ви треба:

- 200 грама млечна чоколада
- 1/4 шолја течна павлака за готвење
- 225 грама крем сирење
- 1/2 лажица екстракт од ванила
- 1/2 шолја шеќер во прав
- 1 лажица желатин

ПОДГОТОВКА:

- Колачињата ставете ги во апарат за сечкање. Растопете го путерот и додајте го на колачињата за смесата да се соедини. Од смесата направете подлога за колачето. На фолија во сад нанесете ја смесата и убаво натапкајте ја.
- За светлата смеса ставете го крем сирењето во сад и матете. Додајте го путерот од кикиритки и екстрактот од ванила. Матете една минута и додајте го шеќерот во прав. Ра- стопете една лажица желатин со малку млека вода (околу 30 мл) и додајте го во смесата. Нанесете го кремот веднаш врз подлогата и ставете го во фрижидер да се стегне.
- За темната смеса растопете ја чоколадата со слатката павлака. Во сад за матење додајте го крем сирењето, екстрактот од ванила и шеќерот во прав. Ра- стопете една лажица желатин со малку млека вода (околу 30 мл).
- Убаво изматете ја смесата и додајте ги чоколадата и растопениот желатин. Матете додека убаво да се спојат. Сипете ја чоколадната смеса над светлата смеса и вратете го колачето во фрижидер уште 30 минути за да се стегне.
- Украсете го со чоколадни трошки и сервирајте го!

**GOOD
NATURE**

МЕДИЦИНСКИ ЧАЕВИ ПРЕМИУМ

Палетата на медицинските чаеви Премиум опфаќа производи, билни мешавини, за подобрување на различните состојби на организмот. Сите производи се изготвени по рецептури кои се внимателно одбрани и за чие дејство постојат податоци во традиционалната медицина, но и во современата фитотерапија.

Широкиот спектар на индикациски подрачја кои се опфатени со медицинските чаеви Премиум овозможува тие да бидат избор за сите кои ќе одлучат да користат чајни мешавини за свое подобро здравје. Чаевите се спакувани на практичен начин, во теглички, што воедно постапката за нивно приготвување ја прави многу едноставна.

Повеќе информации за палетата на медицински чаеви Премиум можете да најдете на:
www.goodnature.mk

**АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ**

Здравјејќио пред сè
www.alkaloid.com.mk

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK